

I. XEDAPEN OROKORRAK

ESTATUKO BURUZAGITZA

8447 7/2021 Legea, maiatzaren 20koa, Klima Aldaketarena eta Trantsizio Energetikoarena.

FELIPE VI.a

ESPAINIAKO ERREGEA

Honako hau ikusten eta ulertzen duten guztiei.

Jakizue: Gorte Nagusiek honako lege hau onetsi dutela eta Nik berretsi egiten dudala.

HITZAURREA

I

Nazio Batuen Erakundeak azpimarratu du gero eta alde handiagoa dagoela berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko benetako bidearen eta klima-aldaketari buruzko 2015eko Parisko Akordioan sartuta dauden estatuak hartutako betebeharren artean. Nazio Batuen Klima Aldaketari buruzko Esparru Hitzarmeneko Alderdien 21. Konferentzian egin zen akordio hori («Parisko Akordioa»).

Nazio Batuen Idazkari Nagusiak aldian-aldian gogorarazten du premiazkoa dela klima-aldaketaren mehatxuari erantzutea eta oraingo egoera zuzentzea, klimaren eta garapen jasangarri eta inklusiboaren arloko betebeharrak modu eraginkorrean bete ahal izateko. Haren eskaerak bat egiten du nazioarteko finantza-erakunde garrantzitsuenek eta Europako Batzordeak Europako Itun Berdeari buruzko Jakinarazpenean eta 2050erako deskarbonizazioa lortzeko Europako Estrategian egindako ohartarazpenekin.

Komunitate zientifikoaren ondorio eguneratu eta sistematizatuak Klima Aldaketari buruzko Gobernuarteko Taldearen (IPCC, ingelesezko siglak) txosten berezian jaso dira. Txosten hori 2018ko urriaren 8an argitaratu zen, eta, industriaurreko mailak erreferentziazat hartuta, 1,5 °C-ko berotze global batek izango dituen inpaktuak eta, berotze hori mugatzeko, berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko bideak aztertzen ditu. Txosten hori erreferentzia berria da gizarte osoarentzat, eta mezu argia du berotze globalaren jatorriari dagokionez. Gizakiaren jarduerak eragin dute, dagoeneko, temperatura globalek 1 °C gora egitea industriaurreko mailarekin alderatuta. Datu horrek erakusten du, oraingo erritmoari eutsita, 1,5 °C-ko igoera 2030. eta 2052. urteen artean lortuko dela. Espainiaren kasuan, temperaturaren igoera hori batezbestekoaren gainetik dago, ia 0,5 °C.

Aipatutako txostenak dio, halaber, posible dela Parisko Akordioko helburu orokorra betetzea, baina, horretarako, ezinbestekoa dela politika publiko zehatzak hartzea eta ondo bideratutako inbertsioak egitea. Hurrengo hamar urteak erabakigarriak izango dira gure segurtasuna bermatzea lortu ahal izateko. 1,5 °C-ko muga gainditzea eragile guztiek klima-aldaketari aurre egiteko egiten dituzten ekintzen mende egongo da; hau da, garrantzitsuak dira gobernuen ekintzak, baina sektore pribatuarenak eta gizartearenak ere.

Oraingo testuinguruan, Espainiak erantzun solidarioak eta inklusiboak eskaini behar dizkie klima-aldaketak eta ekonomiaren eraldaketak gehien ukitu dituzten kolektiboak, eta seinale egokiak ahalbidetu behar ditu inbertitzaileen konfiantza lortzeko eta berotegi-efektuko gasen isuriaren bolumena handitzearekin edo klima-aldaketaren inpaktu fisikoen aurrean kalteberatasun handiagoa izatearekin lotutako finantza-arriskuak murrizteko. Horretarako, ezinbestekoa da hurrengo ahalbidetuko duten inguru-baldintzak bermatzea: neurriak betetzeko bideak bideratzea, gainkostuak edo gure ekonomiaren aurrerapena hamarkadetan eragotzi ahal duten aktibo gatibuen sorrera saihesteko behar diren egonkortasuna eta auresangarritasuna eskaintzea, gizarte-inpaktu negatiboak murriztea

eta aukera ekonomikoen aprobetxamendua ahalbidetzea. Aldi berean, aldaketan laguntzeko neurriak eskaini behar zaizkie kolektibo zaurgarrienei.

Klima-aldaketari aurre egiteko lanak eta trantsizio energetikoak eraldaketa teknologikoak eta industrian aldaketak egitea dakarte. Hori dela eta, trantsizio energetikoak lotuta egon behar du industria-politikarekin eta I+G ildoarekin. Horretarako, industriari laguntza emateko mekanismoak ezarri behar dira, trantsizio teknologikoak lehiakortasun handiagoa eta industriaren kokapen hobea sor dezan, eta aberastasuna eta kalitateko enplegua sortzea izan dadin emaitza.

Beste alde batetik, neutraltasun klimatikoa lortzeko, politika sendo eta koordinatua behar da, baita behar diren inbertsioak egitea ere, biodibertsitatea zaindu eta hobetzeko, eta gure mendi eta basoetako, hezeguneetako eta nekazaritzako eta abeltzaintzako erabilerak dituzten azaleretako karbono-stockak zaindu eta hobetzeko.

Erabakiak atzeratzeak arrisku eta kostu gehiago izatea ekarriko luke, eta kostu horiek bidegabekiago banatuta egongo lirake. Halaber, gure ekonomia eta gure gizartea modernizatzeko aukerei uko egitea ekarriko luke. Horrek guztiak arriskuan jarriko lituzke segurtasun nazionalerako funtsezko helburuak.

II

Nazioarteko esparrua definituta dago. Parisko 2015eko Akordioa, Katowicen egindako haren erregelen garapena eta Garapen Jasangarrirako 2030 Agenda garapen jasangarria lortzeko agenda global baten hasiera dira, zeinak eredu ekonomikoaren eraldaketa eta planetaren muga barruan oparotasun inklusiboa lortzeko gizarte-kontratu berri bat baitakartza. Bi akordioek agerian jarri dute hazkunderako eta garapenerako ereduaren ezinbestekoa den aldaketa sakona modu globalean, itunduta eta deskarbonizaziorako bide partekatu baten oinarriak ezarriko dituen esparru multilateral baten barruan baino ezin dela egin. Agenda horrek gobernantza berri bat eskatzen du arrakasta izan nahi badu, eta ezinbestekoa da administrazio publikoak eta gizarte zibila inplikatzeko.

Parisko Akordioak arkitektura sendo eta unibertsala ezartzen du, eta helburu global hauek ditu: batez besteko tenperatura globalaren igoera 2 °C-ren azpitik mantentzea, industriaurreko mailei dagokienez, eta, ahal izanez gero, 1,5 °C-ren azpitik; finantza-fluxuek garapen-eredu berriarekin bat egiten dutela bermatzea, eta klima-aldaketak dakartzan efektu kaltegarrietara egokitzeko gaitasuna areagotzea eta erresilientzia sustatzea. Klima-aldaketari buruzko Gobernuarteko Taldeak honela definitzen du erresilientzia: sistema ekonomikoek, sozialek eta ingurumenekoen duten gaitasuna, perturbazio edo inpaktu baten aurrean, beren funtsezko funtzioa, identitatea eta egitura mantenduz erantzuteko edo berrantolatzeke, aldi berean egokitzeko, ikasteko eta eraldatzeko gaitasuna mantentzen dutela. Helburu horiek betetzeko, herrialde guztiek ekarpen nazional jakin batzuk (ingelesezko siglak, NDC) aurkezteko konpromisoa hartu zuten, non berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko helburuak jaso behar baitituzte.

Hiru urte geroago, 2018ko abenduan Katowicen egindako Nazio Batuen Klima Aldaketari buruzko Esparru Hitzarmeneko Alderdien 24. Konferentzian, Parisko Akordioa egingarri egiteko aukera ematen duten erregelak adostu ziren. Nazioarteko itun horretako 191 alderdien erantzukizuna da beren ekonomiak eta gizarteak eraldatzea berretsitako helburuak betetzeko.

Testuinguru berri horretan, Madrilek Nazio Batuen Klima Aldaketari buruzko Esparru Hitzarmeneko Alderdien 25. Konferentzia hartu zuen 2019ko abenduan. Aparteko egoera baten aurrean antolatu zen goi-bilera, baina bere misio nagusia bete zuen: nazioarteko komunitateak multilateralismoarekin duen konpromisoa berrestea eta klima-aldaketari aurre egiteko prozesuak aurrez ikusitako egutegia betetzen zuela bermatzea. Hartutako akordio nagusia «Txile-Madril Ekintzarako ordua» deritzona da, eta oinarriak ezarri zituen herrialdeek klima-aldaketari aurre egiteko 2015ean aurkeztutakoak baino asmo handiagoko planak aurkez zituzten 2020an, larrialdi klimatikoari gizartearen eskaerekin eta zientziaren gomendioekin bat eginda erantzuteko.

Horrez gainera, goi-bilera horrek ziklo-aldaketaren hasiera markatu zuen klimaren agenda multilateralean. Parisen adostutakoaren harira, Nazio Batuen Klima Aldaketari buruzko Esparru Hitzarmenak dimentsio berri bat hartu du, non gobernantzaren ardatza guztion ahaleginak biltzea eta helburuen jarraipena eta ebaluazioa egitea baita. Gobernuen eta, orokorrean, gizartearen ahaleginak ekintzan eta klimaren arloan jada hartutako konpromisoen ezarpenean kokatu behar dira, baita agenda klimatikoaren zeharkakotasunean ere, non sektore eta eragile gehiago sartu behar baitira.

2020. urtea funtsezkoa izan zen Parisko Akordioaren ezarpenari dagokionez, herrialdeek isuriak murrizteko konpromiso berriak aurkezteko betebeharra bereganatu baitzuten. Konpromiso horiek asmo handiagokoak izan beharko dute larrialdi klimatikoari erantzuteko eta 2015eko konpromisoen eta 1,5 °C-ko helburuaren artean dagoen arrakala ixteko.

Testuinguru horretan, 1990etik klimaren arloko krisiari aurre egiteko nazioarteko erantzunaren sustatzaile nagusia den Europar Batasunak esparru juridiko zabala ezarri du, zeinak aukera emango baitio trantsizioaren abangoardian egoteko eta berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko ezarritako helburuak 2030erako betetzeko, hau da, berotegi-efektuko gasen isuriak % 55 murriztea 1990. urtea erreferentziatzat hartuta.

Europar Batasunaren Europako Itun Berdeari («The European Green Deal») buruzko 2019ko abenduko Komunikazioak hazkunde-estrategia berri bat ezartzen du Europar Batasuna gizarte justu eta oparo bihurtzeko, ekonomia modernoa, baliabideen erabileran efizientea eta lehiakorra duena, eta klimari dagokionez, Europar Batasuna lehen kontinente neutroa izan dadin 2050. urtean. Konpromiso politiko hori enpresa-, lan-, inbertsio- eta kontsumo-sektoreei ziurtasuna emango dien betebehari juridiko bihurtzeko, Batzordeak Klimaren Europako Legea proposatu du. Proposamen horrek Europar Batasunean neutraltasun klimatikoa lortzeko erakunde-esparrua ezartzen du; legerian 2050erako neutraltasun klimatikoaren helburua jasotzen du; egokitzeko esparrua indartzen du, eta gardentasuna bermatzeko eta kontuak emateko prozesu bat ezartzen du Parisko Akordioko berrikuspen-zikloekin bat.

Helburuak 2030ean betetzeko, hasieran Europar Batasunak uste zuen 180.000 milioi euroko inbertsio osagarriak egin beharko zituela urtero. Erronkaren tamaina inbertsio publikoaren ahalmenetik kanpo dago. Horregatik, eta ezinbesteko baldintza gisa, egokitu egin behar dira Europako finantza-sistema, haren kultura eta pizgarriak, finantza-jasangarritasunaren irizpide berriak aintzat hartuta. Ildo horretan, 2018ko martxoan, Europako Batzordeak finantza jasangarriari buruzko ekintza-plan bat argitaratu zuen. Plan horrekin bat etorrira, arautzeko neurriak eman dira, hala nola Erreferentzia-indizeei buruzko Erregelamendua, Finantza-zerbitzuen sektorean jasangarritasunari lotutako informazioa ezagutzera emateari buruzko Erregelamendua eta Taxonomiari buruzko Erregelamendua. Haien helburua da jasangarritasuna Europako finantza-sistemaren zutabe bihurtzea.

Beste alde batetik, lege honen babesean garatutako neurriek koherenteak izan behar dute Europar Batasunak 2021-2027 finantza-programazioaldian sustatutako politika sektorialekin.

III

Lege hau Espainiak nazioartean eta Europan hartutako konpromisoa betetzeko egin da, eta aukera bat da gure herrialdeko ekonomiaren eta modernizazioaren ikuspuntutik, baita ikuspuntu sozialetik ere, aberastasunaren banaketa orekatua ahalbidetuko baitu deskarbonizazio-prozesuan. Hala, legeak ekintza politikoaren erdigunean kokatzen ditu klima-aldaketaren aurkako borroka eta trantsizio energetikoa, ekonomiaren eta gizartearen funtsezko bektore gisa etorkizuna eraikitzeko eta aukera sozioekonomiko berriak sortzeko. Esparru instituzionala da herrialdearen errealitatea, modu progresiboan eta aurrez ikusteko moduan, ekintza klimatikoaren eskakizunetara egokitzea ahalbidetzeko eta politika sektorialen koordinazioa bermatzeko, politika horien arteko koherentzia eta sinergiak bermatuta neutraltasun klimatikoa lor dadin.

Isuriak murriztu beharrak baldintzatu egiten ditu politika sektorialak, eta kontsumo-ereduetan aldaketak egitea dakar. Baina eraldaketa honek zenbait abantaila ditu, ekoizpen-ereduaren eta sistema energetikoaren modernizazioari lotuta, eta enplegurako, negoziarako eta hazkunderako aukerak eskaintzen ditu, betiere ekonomiaren deskarbonizazio antolatua ahalbidetuko duen epe ertain eta luzerako ikuspegia txertatzen bada.

Hala, lege honek sustatutako trantsizio energetikoaren ondorioz, sistema energetikoan, eta, hortaz, ekonomian orokorrean, gertatuko diren eraldaketa garrantzitsuetako bat da ekonomiaren energia-efizientziaren hobekuntza sistematikoa. Zehazki, aurreikuspena da Espainiako ekonomiaren energia-intentsitate primarioa % 3,5 hobetzea urtero 2030era arte. Halaber, herrialdearen mendekotasun energetikoa, 2017an % 74koa zena, 2030ean % 61ra jaitea espero da, ikatzaren eta petrolioaren inportazioek behera egitearen ondorioz. Beherakada horiek ekonomia efizienteagoa eta ekonomiaren sektore guztietan teknologia berriztagarrien erabileran oinarritutakoa lortzeko trantsizioak eragingo ditu. Egiturazko aldaketa honek onura nabarmena ekarriko dio merkataritza-balantzari, eta segurtasun energetiko nazionala indartuko du.

Lege honek sustatutako trantsizio energetikoari esker, 200.000 milioi euro baino gehiago inbertitu ahal izango dira 2021-2030 hamarkadan. Inbertsiorako mobilizazio garrantzitsu horren ondorioz, eta ekonomia guztian energia-efizientzia hobetzeko egindakoaren ondorioz, Espainiako barne-produktu gordinak gora egingo du urtero (lege honek eta Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratuak sustatutako neurririk gabeko joera-eszenatokiarekin alderatuta), 16.500 eta 25.700 euro inguru urtean. Halaber, enplegu garbiak gora egingo du, 250.000 eta 350.000 pertsonaren artean, aldiaren amaieran.

Aukera guztiak bideratzeko, legeak bermatu behar du Espainian berotegi-efektuko gasen isuriari neutraltasuna eta sistema energetiko efiziente bat lortzen dela 2050. urtea baino lehen. Horrez gainera, trantsizio justu bat ahalbidetu behar du, eta jarduketa publikoaren eta pribatuaren arteko koherentzia bermatu helburuei dagokienez. Klima-aldaketaren eta trantsizio energetikoaren arloko politiken zeharkakotasuna eta politika horien arteko koordinazioa bermatzea funtsezkoa izango da klima-aldaketa arintzeko eta aldaketara egokitzeko sinergiak sustatzeko, eta aukera emango du klima-aldaketa horrek segurtasun nazionalari dakarkion erronkari berme gehiagorekin aurre egiteko.

Era berean, dimentsio multilateral indartzen da Cooperación Española erakundeak garatutako ekintza klima-aldaketari aurre egiteko helburuekin bat datorrela eta klimaren agenda eta garapen jasangarrirako helburuak integratzen dituela bermatzeko. Erakundeak printzipio horiek txertatuko ditu bere arau- eta plangintza-esparruan.

Legearen barruan, isuriak murrizteko 2030erako eta 2050erako helburuak finkatu behar dira, eta arlo horretako inbertsioari eta arautzeari buruzko erabakiak bideratzeko aurreikuspenak eskaini behar dira. Kuantifikatutako helburuen xedea da auresangarritasuna eta seinale ekonomiko egokiak ahalbidetzea, ezarritako helburuetan atzera ez egiteko printzipioa jasota. Ingurumenaren ikuspuntutik, atzera ez egiteko printzipioaren definizioa da: printzipioa, zeinaren ondorioz araudiak, administrazio publikoen jardunak eta jardunbide juridikzionalak ezin baitute eragin beherapen edo atzerapauso kuantitatibo edo kuantitatiborik une bakoitzean ingurumena babesteko dauden mailei dagokienez, interes publikoko arrazoiek erabat justifikatutako egoeretan ez bada. Kasu horietan, haztapen-judizio bat egin beharko da aurretiaz, ingurumen-ondasunarekin kontraesanean egon daitezkeen ondasun juridikoei dagokienez. Espainia bezalako estatu deszentralizatuaren kasuan, printzipio horrek agintzen du ordenamenduen arteko lotura ere: ez soilik lehenago eta geroko arauen arteko denbora-proiektzio gisa, ingurumen-arauen oinarrien multzoari dagokionez baizik, hau da, arlo honetan eskumenak dituzten autonomia-erkidegoek Estatuko oinarritzko legerian ezarritakoak baino gorago dauden babes-mailak ezarri ahal izango dituzte.

Funtsezko bi figura berri sortu dira klima-aldaketari aurre egiteko ekintzaren arloan jarduketa-esparrua zehazteko. Energiaren Batasunaren eta Klimaren aldeko Ekintzaren gobernantzari buruzko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2018ko abenduaren 11ko 2018/1999 Erregelamenduan ezarritako klimaren eta energiaren

gobernantzarako bi tresna garrantzitsu dira: energiaren eta klimaren plan nazional integratuak eta 2050erako Deskarbonizaziorako Estrategia. Bi tresnek koherenteak izan behar dute elkarren artean, bide bakarra baita modu fidagarrian, inklusiboan, gardenean eta aurreangarrian bermatzeko helburuen eta jomugen lorpena 2030erako eta epe luzerako.

EBren erregelamenduak bere 1. artikuluan ezartzen du beranduenez 2019ko abenduaren 31n, eta, geroago, beranduenez 2029ko urtarrilaren 1ean, eta hortik aurrera hamar urterik behin, Batasuneko estatu bakoitzak energiaren eta klimaren plan nazional integratu bat helarazi behar diola Batzordeari. Lehengo planak 2021etik 2030era arteko tarte hartuko du, epe luzeagorako ikuspegia aintzat hartuta, eta ondorengo planek aurreko planak hartutako epearen amaieraren osteko hamar urteko tarte hartuko dute.

Lege honek lehen Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratua arautzeko elementuak ditu, baita Europako Batzordeari aurkeztuko zaizkion hurrengoak arautzekoak ere.

Batasuneko estatuen plangintza-tresnak diren heinean, energiaren eta klimaren plan nazional integratuek energiaren eta klimaren arloko politikari dagozkion erabaki garrantzitsuen eta politika horri lotutako inbertsio publikoen eta pribatuen gidalerroak ezarri behar dituzte. Batasuneko estatuen energiaren eta klimaren plan nazional integratuen helburua da Energiaren Batasunaren 2030erako eta epe luzerako helburu orokorren eta berezian lorpenean aurrerapen kolektiboa bermatzea, Parisko 2015eko Akordioarekin bat. 2050erako Deskarbonizaziorako Estrategiak, berriz, ekonomiaren deskarbonizazioarekin bat egiten duen bide bat prestatu behar du 2050erako, 2030erako aurrez ikusitako jarduketak sartuta. Hori dela eta, administrazioak eta eragile pribatuak mobilizatu egin beharko dira.

Energia deskarbonizatu eta segurua lortzeko aurrera egiteak baliabideen erabilera arduratsua onartzea dakar. Horregatik, legeak mugatu egin ditu hidrokarburoak, mineral erradioaktiboak eta ikatza bilatzeko eta ustiatzeko proiektu berriak Espainiako lurraldean.

Ikerketa ugari —Klima-aldaketari buruzko Gobernuarteko Taldearenak barne— diote eskualde mediterranea planetako kalteberenetakoa dela klima-aldaketari dagokionez. Espainiak, bere kokapen geografikoaren eta ezaugarri sozioekonomikoen ondorioz, arrisku larriak ditu klima-aldaketa dela-eta. Arrisku horiek zuzeneko edo zeharkako eragina dute sektore ekonomiko askotan eta Espainiako sistema ekologiko guztietan, eta gure ongizaterako funtsezkoak diren baliabideen narriadura azkartzen dute: ura, lur emankorra edo biodibertsitatea. Hortaz, arriskuan jartzen dute pertsonen bizi-kalitatea eta osasuna. Horregatik, ezinbestekoa da gure ondare komuna, hala nola ura, lurra eta biodibertsitatea —guztiak dira baliabide urriak eta hauskorrak— modu arduratsuan kudeatzea. Inpaktuei aurrea hartzea lortzeko eta, kalteen ondoren, lehengoratzea errazteko egokitzapen-politikak beharrezkoak dira gure ekonomiaren sektore guztietan. Halaber, klima-aldagaia sartu behar da politika sektorialetan, osasun publikoari buruzkoan barne.

Ildo horretatik, lege honek beste urrats bat eman du, eta bere xedean jaso ditu, lehen aldiz, egokitzapen-politikak, baita klima-aldaketaren inpaktuen eta aldaketa horri lotutako egokitzapenaren adierazle-sistema bat definitzeko beharra ere, politika publikoen jarraipena eta ebaluazioa errazteko. Halaber, arriskuei buruzko txostenak egin behar direla ezartzen du.

Ministro Kontseiluak 2030 Agenda ezartzeko Ekintza Plana onetsi zuen 2018ko ekainaren 29an. Plan horretan, garapen jasangarrirako helburuen ezarpena azkartzeko baliagarriak izango diren palanka-politikak definitu dira. Lehentasunezko jardun-arloen artean, bederatzi palanka-politika sartu dira, eta haietako bat da Klima Aldaketaren eta Trantsizio Energetikoaren Lege hau.

Ekonomia deskarbonizatu batera iristeko trantsizioak egoera ahulenean dauden kolektibo eta eremu geografikoentzat trantsizio justuago bat ahalbidetzeko neurriak behar ditu ere. Espainiak dituen langabezia-tasa altuak aintzat hartuta, sozialki onuragarria izango den ekoizpen-eredu ekologikoagora iristeko trantsizioa enpresen, lan-metodologiaren eta, orokorrean, lan-merkatuaren trantsizio ekologikoa sustatuta lortuko da. Ahalegin horiek enplegu egokia izateko aukerak sortuko dituzte. Horretarako, baliabideen efizientzia areagotu behar da eta karbono-isuri gutxiko gizarte jasangarriak eraiki behar dira.

Hori dela eta, hobetu egin behar da Estatuaren gaitasuna trantsizio ekologikoaren eta deskarbonizazioaren aukerei eta erronkei aurre egiteko, trantsizio justurako estrategia baten bidez, zeina ekintzarako gida izango baita enpleguaren arloko onurak optimizatzeko eta arriskuak gutxitzeko.

Legeak esparru bat ezartzen du ekonomia deskarbonizaturako trantsizioan ekitatea ahalbidetzeko, eta arriskuak eta aukerak detektatzen, bai eta ebaluatzen eta inbertsio-erabakiak hobetzen ere, lagunduko duten nahitaezko ikaskuntza- eta gardentasun-tresnak eskaintzen ditu. Hala, besteak beste, enpresa kotizatuek informazio ez-finantzarioa emateko dituzten betebeharren edukia zehazten da, klimari eta karbonoari lotutako arriskuekiko esposizio-mailari buruzko informazioa eta arrisku horiek murrizteko estrategiak eta helburuak sartzeko.

IV

Lege honek 40 artikulua ditu, bederatzi titulutan banatuta, bederatzi xedapen gehigarri, hiru xedapen iragankor, xedapen indargabetzaile bakarra eta hamabost azken xedapen.

Atariko tituluak legearen xedapen orokorrak ditu, legearen xedeari eta printzipio gidariei buruzkoak.

I. tituluak Espainiako ekonomiaren 2030erako eta 2050erako gutxieneko helburu nazionalak ezartzen ditu berotegi-efektuko gasen isuriaren murrizketari, energia berriztagarriari eta energia-efizientziari dagokienez: Espainiako ekonomiak, multzoan hartuta, gutxienez % 23 murriztu beharko ditu isuriak 2030erako, 1990. urtearekin alderatuta, eta neutraltasun klimatikoa lortu beharko da 2050erako beranduenez. Gainera, hauek lortu beharko dira 2030erako: azken energia-kontsumoan, jatorri berriztagarriko energien % 42ko sartzeko-kuota, gutxienez; sortutako energiaren % 74, gutxienez, jatorri berriztagarriko energietatik sortutakoa duen sistema elektrikoa izatea, eta energia-efizientzia hobetzea, energia primarioaren kontsumoa % 39,5 murriztuta, gutxienez, Europar Batasuneko araudiaren arabera oinarri-ildoari dagokionez. Helburu horiek berrikusi ahal izango dira, ezin izango dute gutxitu ingurumenaren arloan ezarritako anbizio-maila, eta ahalik eta asmo handiena jaso beharko dute. Espainiako ekonomiarentzat orokorrean planteatzen den berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko 2030erako helburua koherentea da Europako Kontseiluak 2020ko abenduaren 10ean eta 11n ezarritako anbizio-maila areagotzeko erabakiarekin. Izan ere, Kontseiluak 2030erako Europar Batasuneko isuriak gutxienez % 55 murriztea erabaki zuen, 1990eko mailekin alderatuta, 2050ean Batasunean neutraltasun klimatikora iristeko isuriak murrizteko bide gisa, Parisko helburuekin bat. Testuinguru horretan, Europako nahia handitu beharraz jabetuta, erabaki hori hartu baino lehen indartu zituen Espainiak berotegi-efektuko gasen isuriaren, energia berriztagarrien eta energia-efizientziaren arloko konpromisoak 2021-2030 Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratuan, zeinaren bidez gauzatzen baita lege honen helburuen lortzea. Ingurumenaren ikuspuntutik eta ikuspuntu sozioekonomikotik 2050erako Espainiaren erabateko deskarbonizazioa lortzeko biderik onena bermatzen duen aukera jaso du Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratuak. 2030erako ezarritako helburuak isuri lausoak % 39 murriztea dakar, 1990eko mailarekin alderatuta, Europako Batzordeak Espainiako Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratua dela eta egindako ebaluazioaren arabera. Beraz, 13 puntutan gaitzen da sektore horietarako une horretan indarrean dauden ahaleginen banaketari buruzko Europako Erregelamenduak ezarritako helmuga.

Aurrera egiteko eta klimaren arloko anbizioa aurreratzeko konpromisoa Suspertze, Eraldatze eta Erresilientzia Planean jaso da, eta trantsizio ekologikoa haren ardatz nagusietako bat da. Testuinguru horretan, Espainiako Gobernuak lanean ari da Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratuan ezarritako helburuak azkartzeko, haren ezarpena aurreratuz klima-agenda susperraldi ekonomiko berde eta inklusibo baten eragile bihurtu dadin.

Hala ere, oraindik neurri gehiago behar dira berotegi-efektuko gasen isuri globalak urtero % 7,6 murriztea lortzeko, Nazio Batuen Ingurumen Programak (NBIP) gomendatutakoarekin bat.

Bestalde, legeak trantsizio energetikoari ekiteko plangintza-tresna gisa jasotzen ditu energiaren eta klimaren plan nazional integratuak eta Espainiako Ekonomiaren 2050erako Deskarbonizaziorako Estrategia. Legeak ezartzen du sektore guztien betebeharra dela beren ahaleginarekin ekonomia deskarbonizatzen laguntzea. Energiaren eta klimaren plan nazional integratuak helburu sektorialak eta helburu horiek lortzeko politikak eta neurriak jaso behar dituzte sektore hauek direla-eta: isurtzeko eskubideen merkataritzako araubidean parte hartzen duten sektoreak, industria handiak eta sektore elektrikoa, eta sektore lausoak (nekazaritza, basoak, garraioa, etxebizitza erakundeak, merkataritza eta gas fluordunak).

II. tituluak iturri berriztagarrietatik datozen energiekin elektrizitatea sortzeari buruzko xedapenak eta energia-efizientziari buruzko xedapenak garatzen ditu.

Lehenik eta behin, berriztagarriak txertatzeko asmo handiko helburuek biltegiratu ezin den energia primarioaren iturriek berezko dituzten aldizkakotasunari eta kudeagarritasunik ezari aurre egiteko neurriak izan behar dituzte lotuta nahitaez. Zehazki, ur-lasterretakoa ez den teknologia hidraulikoak funtsezko zeregina beteko du energia berriztagarriak sistema elektrikoan integratzeko, haren erantzun azkarrak eta kudeagarritasunak teknologien sartzea maximizatzea ahalbidetzen baitute, eta, hala, une oro bermatzen dute hornidura. Gainera, zentral itzulgarrien kasuan, onura bikoitza da, zentral horiek xurgatu ahal dituztelako kudeagarria ez den sorkuntza berriztagarrian sortu ahal diren soberakinak, eta, beraz, murriztu egiten da isurketaren arriskua eta optimizatu egiten da sortzeko gaitasunaren erabilera.

Horregatik, legeak ezartzen du, emakida berrietan, ur-lasterretakoa ez den jabari publiko hidraulikoa energia elektrikoa sortzeko aprobetxatzen denean, lehentasuna izango duela sistema elektrikoan kudeagarriak ez diren teknologia berriztagarriak sartzeko laguntza emateak, eta, zehazki, zentral hidroelektriko itzulgarriak sustatuko direla. Bestalde, integrazio hori bateragarria izan dadin sistemaren eragiketa seguruarekin eta ingurumen-helburuak betetzearekin, ponpatze- eta turbinatze-estrategia aplikatzeko aukera emango duten mekanismoak ezarriko dira, energia berriztagarrien integrazioa maximizatuko. Mekanismo horiek bateragarriak izan beharko dute elektrizitatearen merkatuan baliabide hidraulikoaren kudeaketa efizientea eta ingurumen-babesa bermatzearekin. Uraren hiriko zikloaren berezko erabileretarako hiriko hornidura- eta saneamendu-sistemetako ur-lasterrak sorkuntza elektrikorako aprobetxatzea ere jaso da legean.

Halaber, Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionalak bere kezka adierazi du araututako jardueren gehiegizko zorpetzea dela-eta: garraioa, gas naturalaren banaketa eta elektrizitatea, besteak beste. Testuinguru horretan, jarduera horien ordainketak aintzat hartu behar du zorpetze-atalase jakin batzuk bete behar dituela lege honetan ezarritako helburuak betetzeko funtsezkoak diren jarduera arautuen egonkortasuna bermatzeko. Hortaz, beharrezkoa da finantza-zuhertasunaren printzipioa sartzeko jarduera arautu horiek ordaintzeko metodologietan, zeinak haiek onartzeko eskumena duen organismoak garatuko baititu, behar diren pizgarriak ezarrita zor-egitura jasangarria izatea ahalbidetuko duen zorpetze-maila egokia bermatzeko.

Aldatu egin da 15/2012 Legea, abenduaren 27koa, jasangarritasun energetikorako neurri fiskalei buruzkoa, ezartzeko zenbateko bat sartuko dela Estatuaren aurrekontu orokorren urte bakoitzeko legeetan Sektore Elektrikoari buruzko Legeak jasotzen dituen energia berriztagarriak sustatzeari loturiko sistema elektrikoaren kostuak finantzatzeko; aldatzen den legean jasotako tributuetatik urtero bildutakoaren zenbatespenaren baturaren zenbateko baliokidea izan beharko da zenbateko hori.

Gas-sisteman eta sistema elektrikoaren horniduraren segurtasunean izan dezakeen inpaktua kontuan hartuta, arautu gabeko negozioetako partizipazioak hartzeari, enpresa arautuek arautu gabeko negozioetan partizipazioak hartzeari eta, zehazki, elektrizitatea eta gas naturala garraiatzeko sarea kudeatzeaz arduratzen diren enpresa-taldeetakoak diren enpresek partizipazioak hartzeari buruzko informazioa organo eskudunari emateko betebeharra indartzeko, aldatu egin da Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionala sortzeko ekainaren 4ko 3/2013 Legearen bederatzigarren xedapen gehigarria, elektrizitate

edo gas naturalaren garraio-sarearen kudeatzaile izendatutako sozietate-taldeek partizipazioak bereganatzen dituztenean informazioa emateari buruzkoa.

Legearen helburuak bete daitezzen energiaren arloan behar diren funtsezko aldaketak sustatzeko, Gobernuak eta Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionalak arau-esparruaren erreforma bat sustatuko dute, besteak beste alderdi hauek sartzeko: kontsumitzaileen parte-hartzea merkatu energetikoetan, energiaren kontsumitzaileei haien datuak eskuratzeko aukera ematea, sorkuntza banatuaren arloko inbertsioak, energiaren biltegiatzea edo energiaren tokiko merkatuak.

Energia-efizientziarako neurriei eta eraikinak birgaitzeko epe luzerako estrategiari dagokionez, ezarri da koherenteak izan behar dutela energiaren eta klimaren plan integratuetan efizientiaren, demandaren kudeaketaren eta berriztagarrien arloan ezarritako helburuekin. Eraikin efizienteagoak lortzeko, hauek sustatzen dira: ahalik eta karbono-aztarna txikiena duten materialen erabilera; hobekuntzak eraikinen irisgarritasunean; pizgarriak etxebizitzak birgaitzen direnean energia berriztagarriak sartzeko, jabetza horizontaleko erkidegoei autokontsumoko instalazio fotovoltaiakoak jartzeko aukera erraztuz, bai eta isuririk gabeko berotze- eta hozte-sistemak jartzekoa ere.

III. tituluak trantsizio energetikoarekin eta erregaiekin zerikusia duten neurriak jasotzen ditu.

Lehenik eta behin, ez da emango hidrokarburoak esploratzeko eta ikertzeko baimen berririk ezta hidrokarburoak ustiatzeko emakidarik ere nazio-lurralde osoan, jurisdikzio urak, ekonomia-eremu eksklusiboa eta plataforma kontinentalak barne direla. Neurri horretatik kanpo geratzen dira indarrean dagoen ikerketa-baimen bati lotutako ustiapen-emakiden inguruko eskabideak, lege hau indarrean jarri aurretik izapidetze-prozesuan badaude. Kasu horietan, ikerketa-baimena eman zenean aplikatu behar zen araudia bete beharko da, luzatzeko aukerari dagokionez izan ezik, aukera hori berariaz bazterten baita.

Dituzten ezaugarri bereziak direla-eta uranioaren meatzaritzarekin lotutako proiektuek hondakin erradioaktibotzat jotzen diren hondakinak sortzen dituzte. Hondakin erradioaktibo horiek belaunaldi asko hartzen dituen iraupena dutenez, behin betiko kudeatu ondoren, eta babes erradiologikoari dagokionez Espainiak duen araudia betetzeko, neurriak ezarri behar dira hondakin horiek izan dezaketen sakabanatzea saihesteko, arriskutsua izan baitaiteke biztanleentzat edo ingurumenarentzat. Hala, eragindako kalteak eta kostuak aintzat hartuta, ez da baimen berririk emango mineral erradioaktiboak esploratzeko, ikertzeko edo ustiatzeko emakidetarako, eta ez da onartuko instalazio erradioaktiboak baimentzeko eskabide berririk ere.

Bigarrenik, astiro-astiro laguntza edo pizgarri publikoen eta klima-aldaketa arintzeko helburuen arteko koherentzia bermatuko duen prozesu bati ekin behar zaio. Arau orokor gisa, legeak ezartzen du jatorri fosileko produktu energetikoentzako onura fiskal berrien aplikazioa behar bezala justifikatu beharko dela, interes sozial edo ekonomikoak daudelako edo alternatiba teknologikorik ez dagoelako.

Azkenik, gas berriztagarriak sustatzen dituzten xedapenak sartu dira, eta biogasa, biometanoa, hidrogenoa eta ordezko beste erregai batzuk sartu dira. Hala, legean jaso da, batetik, Gobernuak erregai horien sartzeari sustatuko duela plan berezien bidez, eta, bestetik, xedapen bat jaso da aireko garraioaren, itsas garraioaren eta errepideko garraio astunaren sektorean isuri bereziak murrizteko, energia berriztagarriak sartuta eta bioerregaiak eta jatorri ez-biologikoa duten beste erregai berriztagarri batzuk hornitzeko helburuak ezarrita. Ingurumenaren gainean inpaktu negatiboa duten bioerregaien erabilera saihesteko, Europar Batasuneko araudian jasangarritasuna bermatzeko eta airearen kalitatea babesteko jasotako irizpideak betetzeko eskatzen da.

IV. tituluak isuririk gabeko mugikortasunari eta garraioari buruzko gaiak lantzen ditu. Garraioaren sektorea klima-aldaketaren aurrean eman beharreko erantzunean inplikatu behar da, eta garapen-eredu berrian jarrera argia hartu, errealitate ekonomiko eta sozial berriak eskaintzen dituen aukerak aprobetxatzeko. Isuririk gabeko mugikortasunari dagokionez, legeak ezartzen du neurriak hartuko direla 2050ean zuzenean CO₂-rik isurtzen ez duten automobilerik eta merkataritzako ibilgailu arinez osatutako parkea izateko. 50.000 biztanle baino gehiagoko udalerriek eta uharteek airearen kalitatea bermatzeko planekin bat egiten duten hiri-mugikortasun jasangarriko planak ezarriko dituzte, non

mugikortasunaren ondoriozko isuriak murriztea ahalbidetuko duten neurriak sartuko baitira. Halaber, uharteetako autonomia-erkidegoei aukera ematen zaie, klima-aldaketaren aurrean duten zaurgarritasunagatik, Estatuaren premiazko mugikortasun garbia sustatzeko neurriak ezar ditzan, hala nola haien lurralde-eremuan automobilen eta furgoneten zirkulazioa murriztea.

Errepideko garraioaren sektoreak gure herrialdean dauden berotegi-efektuko gasen isurien % 25 isurtzen ditu, eta deskarbonizaziorako oztopo nagusienetako bat da kargatze elektrikorako azpiegituren garapen urria. Beste alde batetik, Espainiak 11.400 zerbitzugunez osatutako sare zabala du, lurralde osoan zehar sakabanatuta.

Kargatze elektrikorako azpiegitura nahikoa dagoela bermatzeko, legeak ezartzen du kargatze elektrikorako azpiegiturak jarri behar direla gasolinaren eta gasolioaren urteko salmentetan 5 milioi litro baino gehiago saltzen dituzten zerbitzuguneetan, sarearen % 10era iritsita. Salmenten bolumenaren arabera, kargarako azpiegitura horrek 150 kW-ko edo 50 kW-ko edo hortik gorako potentzia izan beharko du. Egin beharreko inbertsioari aurre egiteko ustez ekonomia- eta finantza-ahalmen handiagoa duten zerbitzuguneen titularrei ezartzen zaie betebeharrak. Estatuaren errepideen sareetako emakidei dagokienez, aipatutako betebeharrak emakidadunek bete beharko dituzte. Betebeharren araubidea ibilgailuak erregaiz hornitzeko instalazioetako titularrentzat ezarritako bera izango da. Legeak agindua ematen dio Gobernuari kargatzeko lekuei eta seinaletikari buruzko informazio-plataforma bat garatu eta erabiltzaileen esku jar dezan.

Bestalde, Eraikuntzaren Kode Teknikoak eraikin berrietan ibilgailu elektrikoak kargatzeko puntuak jartzeari eta aurretik dauden eraikinetan horretarako esku-hartzeak egiteari buruzko betebeharrak ezarriko dituela jasotzen da, hirietan garraio garbiagoa lortzeko. Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratuan ezarritakoarekin bat, arautze-neurri horiekin batera, kargatzeko azpiegituraren hedapena errazteko laguntza publikoak emango dira, Espainiako Ekonomiaren Suspertzeko, Eraldatze eta Erresilientzia Planean ezarritakoa kontuan hartuta, aukera ematen baitu Europako finantzaketaz baliatzeko eta elektrifikazioaren eta mugikortasun jasangarriaren arloko helburuen lorpena azkartzeko, horretarako behar beste baliabide izanda.

Halaber, legeak jasotzen du neurriak hartu behar direla itsas garraioan eta portuetan erregai fosilen kontsumoak eragindako isuriak murrizteko. Xedea da 2050erako Estatuaren eskumeneko portuetan zuzeneko isuririk ez izatea.

V. tituluak klima-aldaketaren inpaktuen aurrean egokitzeko neurriak jasotzen ditu. Klima-aldaketa errealitatea da jada, eta haren inpaktuak gero eta hedatuago daude eta gero eta sakonagoak dira gure herrialdean. Gure ekonomian funtsezkoak diren sektoreek klimarekiko mendekotasun estua dute. Bai eta gure ongizaterako funtsezkoak diren beste arlo batzuek ere, hala nola gizakion osasunak, biodibertsitateak edo etxebizitzak. Egokitzeko ekintza eraginkorrek murriztu egiten dituzte sistema sozialak, ekonomikoak eta ingurumenekoak klima-aldaketaren aurreko esposizioa eta zaurgarritasuna, eta hobetu egiten dezakete sistema horiek suspertzeko eta berregokitzeko ahalmena, klimari lotutako perturbazio baten ondoren. Modu osagarrian, egokitzapenak hura justifikatzen duten onura ekonomikoak eta sozialak ditu.

Legeak ezartzen du Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionala dela oinarritzko plangintza-tresna klima-aldaketaren ondorioei aurre egiteko ekintza koordinatua eta koherentea sustatzeko. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalak erresilientzia eta egokitzapena sustatzeko helburuak, irizpideak, aplikazio-eremuak eta ekintzak definitzen ditu. Haren barruan jasoko da muga nazionaletatik kanpo gertatzen den klima-aldaketak Espainian dituen inpaktuen aurreko egokitzapena, eta lehentasuna emango zaio ekosistemetan oinarritutako egokitzapenari.

Lehen aldiz, Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalaren esparruan helburu estrategikoak eta klima-aldaketaren inpaktuen eta aldaketa horri lotutako egokitzapenaren adierazleen sistema baten definizioa ezarriko dira, baita arriskuari buruzko txostenak egiteko lanak ere. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionala lan-programen eta plan sektorialen bidez garatuko da.

Halaber, legeak jasotzen du klima-aldaketaren ondoriozko arriskuak sartu behar direla politika sektorialen plangintzan eta kudeaketan, hala nola hidrologiarekin, kostaldearekin, lurralde eta hirigintzarekin, hiri-garapenarekin, garraioaren eraikinekin eta azpiegiturekin, elikadura segurtasunarekin eta dietarekin, eta osasun publikoarekin zerikusia duten politika sektorialen plangintzan eta kudeaketan.

Beste alde batetik, biodibertsitatea eta habitatak klima-aldaketatik babesteko neurriak ezartzea aurreikusten da, baita estrategia espezifiko bat egitea ere, non ekosistema naturalak eta Espainiako espezie basatien ekosistemak klima-aldaketara egokitzeko oinarrizko gidalerroak eta ekosistema horiek lehengoratzeko eta zaintzeko oinarrizko lerroak sartuko baitira. Aipamen berezia egiten da uretako edo uraren mende dauden ekosistemak eta goi-mendiko ekosistemen inguruan. Natura 2000 Sarea ere ebaluatu behar da, eta agertoki klimatiko berrietara egokitu.

Nekazaritza politika erkidea, landa-garapenerako politika eta basoen arlokoa funtsezkoak dira neutraltasun klimatikoa lortzeko; beraz, legeak bere 25. artikuluan ezartzen du Gobernuak neurriak hartu behar dituela nekazaritza-lurzoruek, mendietakoek eta baso-lurzoruek klima-aldaketaren aurrean duten zaugarritasuna murrizteko haien kontserbazioa bermatu dadin. Neurrietako bat da zaugarritasun-mapa bat egitea. Artikulu berak natura-ondarearen zaintza eta energia berriztagarrien hedapena bateragarri izatea lortu behar dela xedatzen du.

Ildo beretik, lurreko eta itsasoko karbono-hustubideen CO₂-a hartzeko gaitasuna handitzeko zereginean, jabe eta kudeatzaile publiko eta pribatuen parte-hartzea sustatu behar dela jasotzen da, bereziki nekazaritzaren sektorekoena eta basoen arloko sektorekoena. Horretarako, hustubide horien identifikazio, ebaluazio eta jarraipenaz gainera, onura partekatua sustatuko dira, landa-eremuen garapenaren motore gisa.

VI. tituluak trantsizio justuaren arloko neurriak jasotzen ditu. Ekonomia deskarbonizatu batera iristeko trantsizioak egoera ahulagoan dauden kolektibo eta eremu geografikoentzat —besteak beste, landa-eremua— trantsizio justuago bat ahalbidetzeko neurriak behar ditu ere. Hortaz, ekoizpen-eredu ekologikoago baterako trantsizioa sozialki onuragarria izan dadin, kontuan hartuta Espainiak dituen langabezia-tasa altuak, trantsizio horrek enplegu berrien sustatzaile izan behar du, eta kalitateko enplegua lortzeko aukerak sortu behar ditu.

Ezinbestekoa da Estatuaren gaitasuna hobetzea trantsizio ekologikoaren eta deskarbonizazioaren aukerei eta erronkei aurre egiteko, trantsizio justurako estrategia baten bidez, zeina enpleguaren arloko onurak optimizatzeko eta arriskuak gutxitzeko ekintza-gida gisa baliatu ahalgo baita. Legeak Trantsizio Justurako Estrategia sortu du, berotegi-efektuko gasen isuri gutxiko ekonomiarako trantsizioak jardueran eta enpleguan sortuko dituen aukerak optimizatzeko Estatuako tresna gisa, eta trantsizio justurako hitzarmena izeneko tresnak arautzen ditu jarduketak gauzatzeko funtsezko tresna gisa. Trantsizio justurako hitzarmenak arautzean, autonomia-erkidegoek haietan parte har dezaten ahalbidetzen da, esleituta dituzten eskumenen arabera.

Azkenik, gure herrialdearen deskarbonizaziorako bidearekin bat eginda, ikatz nazionalaren ekoizpena eteteko arauak ezartzen dira.

VII. tituluak alderdi zehatzak jasotzen ditu klima-aldaketari aurre egiteko eta trantsizio energetikoa bideratzeko baliabideak mugitzeko. Lehenik eta behin, legeak xedatzen du, bertan ezarritako salbuespenekin, Estatuaren Aurrekontu Orokorren ehuneko batek —Europar Batasuneko urte askotarako finantza-esparruan adostutakoaren baliokidea— inpaktu positiboa izan behar duela klima-aldaketari aurre egiteko borrokan. Bigarrenik, ezartzen du Gobernuak, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioaren eta Ogasun Ministerioaren proposamen bateratua kontuan hartuta, gorantz berrikusiko duela ehuneko hori, 2025. urtea baino lehen. Hirugarrenik, berotegi-efektuko gasen isurketa-eskubideen enkanteetatik lortutako diru-sarreren erabilera definitzen da. Beste alde batetik, legeak zenbait neurri ezartzen ditu kontratazio publikoari dagokionez. Nabarmetzeko neurrietako bat da kontratazio-agirietan klima-aldaketari aurre egitearekin lotutako adjudikazio-irizpideak sartzea, baita isuriak eta karbono-aztarna murrizteko betebeharra ezartzen dituzten preskripzio tekniko bereziak ere.

Espanian ikaskuntza-prozesu bat gauzatu behar da ekonomia espainiarrarentzat eta haren enpresentzat arriskutsuak izan daitezkeen egoerak identifikatzeko eta haiei aurre hartzeko, eta, hala, klimari dagokionez, eragileen artean erantzukizun-irizpideen mailaz mailako aplikazio gero eta konplexuagoa sustatzeko. Horregatik, inbertsio jasangarriak ahalbidetzeko esparru baten ezarpena sustatu behar da Europar Batasunak erabakitakoaren ildotik, kapital-fluxuak berrorientatu ahal izateko, hazkunde jasangarria eta inklusiboa lortzeko helburuz. Finantza-sektorearen eta enpresen informazioa emateko betebeharrak jasotzen dira. Informazio ez-finantzarioari buruzko betebeharren arloan, urtero txosten bat aurkezteko betebeharra sartzen da. Txosten horretan, jarduera aldaketa horren eraginpean egoteagatik klima-aldaketari lotuta sortutako arriskuen finantza-inpaktuaren ebaluazioa egin behar da, eta ekonomia jasangarrirako trantsizioaren arriskuak eta finantza-arrisku horiei aurre egiteko hartzen diren neurriak sartuta. Isuriak murrizten lagundu behar duen sektorea den heinean, 2023tik aurrera, informazioaren arloko betebeharez gainera, kreditu-erakundeek Parisko Akordioarekin bat egiten duten beren mailegu- eta kreditu-zorroaren deskarbonizaziorako helburu bereziak argitaratu behar dituzte. Legearen artikuluetan txosten horren edukia zehazten da, G20-ren lantaldeak klima-aldaketari lotutako finantza-informazioaren hedapenari buruz emandako gomendioekin bat. Finantza-plangintza sartu behar da txosten horretan.

Halaber, ezartzen da Espainiako Bankuak, Balore Merkatuaren Batzorde Nazionalak eta Aseguruen eta Pentsioen Funtzen Zuzendaritza Nagusiak txosten bat egin behar dutela klima-aldaketak Espainiako finantza-sisteman izan dezakeen arriskuaren ebaluazioari buruz.

Bestalde, sistema elektrikoaren operadoreari, gas-sistemaren kudeatzaile teknikoari eta Hidrokarburoen Konpainia Logistikoari (CLH) betebeharrak ezartzen zaie: energia-sistema deskarbonizatu batek erakundearen jardueretan, estrategian eta finantza-plangintzan eragin ditzakeen arriskuen eta aukeren ebaluazioa jasoko duen txosten bat bidali behar dute. Lege honetan informazioaren arloan ezarritako betebeharren antzekoak badaude jada jasota Erresuma Batuko, Norvegiako, Frantziako eta Alemaniako ekonomia-eta finantza-errealitatean.

Nazioarteko finantza-erakundeak klima-aldaketari lotutako arriskuen eta aukeren berri emateko eta ebaluazioa egiteko eskaera berriak babesten eta sustatzen ari dira. Arlo horretan, klima-aldaketarekin lotutako finantza-informazioaren hedapenari buruzko lantaldearen gomendioak (Taskforce on Climate Related Financial Disclosures) martxan jartzen ari diren ekimen askoren oinarriak izaten ari dira. Financial Stability Board (FSB) erakundeak sortu zuen lantalde hori 2015ean, ekonomia globalaren barruan klima-aldaketak finantza-egonkortasunean eragiten dituen arriskuei erantzuteko. Ekimen horien oinarria da gero eta onartuago dagoela korrelazio positiboa dagoela arrisku klimatikoaren kudeaketaren, epe luzearako balio sorkuntzaren eta merkatuen boterearen artean. Legeak erantzuna ematen dio finantza-sektoreak finantza berdeekiko duen interes gero eta handiagoari, eta XXI. mendeko bankaren eta finantza-munduaren estrategien orientazio berria azaltzen du.

VIII. tituluak funtsezko bi gai jorratzen ditu Espainiako gizartea klima-aldaketari aurre egiteko eta trantsizio energetikoa sustatzeko zereginen inplikatzeko: batetik, garapen jasangarrirako eta klimaren zaintzarako hezkuntza eta gaikuntza, eta, bestetik, ikerketa, garapena eta berrikuntza.

IX. tituluak modu berrituan jasotzen du klima-aldaketaren eta trantsizio energetikoaren gobernantza Espainian. Lehenik eta behin, Klima-aldaketaren eta Trantsizio Energetikoaren arloko Adituen Batzordea sortzen da, energiari eta klima-aldaketari buruzko politikak eta neurriak —araudiak barne— ebaluatzeko eta haien gaineko gomendioak egiteko organo gisa. Horretarako, Diputatuen Kongresura bidaliko den txosten bat egingo du, urtero, han eztabaidatu dadin, Gobernuaren parte-hartzearekin. 2021eko abenduaren 31tik aurrera, autonomia-erkidegoek energiari eta klimari buruzko planen informazioa eman beharko dute Klima-aldaketaren arloko Politikak Koordinatzeko Batzordean. Klima-aldaketari aurre egiteko eta karbono gutxiko ekonomia baterako trantsizio energetikoa sustatzeko xedatzen diren planak, programak, estrategiak, tresnak edo izaera orokorreko xedapenak egiteko

orduan formula irekiak erabiliko dira, eragile sozial eta ekonomiko interesdunen eta herritarren parte-hartzea bermatuko dutenak. Azkenik, legeak berotegi-efektuko gasen arloko politikei, neurriei, inbentarioei eta proiektioei buruzko artikulua bat du. Xedea da Estatuko, erkidegoetako eta nazioarteko araudiaren esparruan bereganatutako informazio-betebeharrak betetzeko koordinazioa indartzea.

Lege honek bete egiten ditu Administrazio Publikoen Administrazio Prozedura Erkidearen urriaren 1eko 39/2015 Legearen 129. artikuluan jasotako erregulazio onaren printzipioak. Hala, premia- eta efikazia-printzipioen arabera, arau honen justifikazioa dira behar hauek: Parisko Akordioan ezarritako helburuak betetzen direla bermatzea; Espainiako ekonomiaren erabateko deskarbonizazioa ahalbidetzea, gure baliabideen erabilera arrazoizkoa eta solidarioa bermatuta, eta enplegu egokia sortzen duen garapen jasangarriko eredu bat ezartzea. Bete egiten da proportzionaltasun-printzipioa, Espainiako ekonomia eraldatzeko ezinbestekoa den gutxieneko erregulazioa baitu, eta eraldaketa hori gauzatzeko behar diren seinaleak ematen baititu. Segurtasun juridikoaren printzipioa bermatzeko, araugintza-ekimena gauzatzeko, koherentzia gorde da gainerako ordenamendu juridikoarekin, izan Espainiako zein Europar Batasuneko, zein nazioartekoa —bereziki 2030 Agendan eta Parisko Akordioan ezarritakoari dagokionez—, araugintza-esparru egonkor, auresangarri, integratu, argi eta segurtasuneko bat sortzeko, zeinak errazago egiten baitu hura ezagutzea, ulertzea eta aplikatzea, eta, ondorioz, pertsonen eta enpresen jarduera eta erabakiak hartzeko ekintza. Efizientzia-printzipioa aplikatuta, deskribatutako helburuak lortzeko ezinbestekoak diren karga administratiboak baino ez dira jaso, betiere Estatuko, Europar Batasuneko eta nazioarteko ordenamendu juridikoaren esparruaren barruan. Gardentasun-printzipioa aplikatuta, legea Gobernuaren azaroaren 27ko 50/1997 Legean ezarritakoaren arabera izapidetu da, eta, Ingurumenaren arloan informazioa irisgarri egoteko, herritarrek parte hartzeko eta justizia irisgarri egoteko eskubideak arautzen dituen uztailaren 18ko 27/2006 Legearekin bat, ingurumen-eragina duen araua baita. Xedea izan da gizartearen parte-hartze ahalik eta zabalena lortzea, aurretiazko kontsultaren, entzunaldiaren eta informazio publikoaren izapideen bidez. Halaber, legea Ingurumeneko Aholku Batzordeari aurkeztu zaio. Batzorde horretan gizarte zibileko ingurumenaren arloko sektore nagusiak daude ordezkaturik. Azkenik, autonomia-erkidegoek eta toki-erakundeek arauaren izapidetzean parte hartu dute parte hartzeko izapideen bidez, eta parte-hartze hori indartzeko, kontsulta egin zaie administrazio ezberdinak elkartzen dituzten kide anitzeko koordinazio-organoei, hala nola Klimaren Kontseilu Nazionalari, Klimaren-aldaketarako Politikak Koordinatzeko Batzordeari eta Ingurumen Sektoreko Konferentziari.

Aurreproiektua idaztean, aintzat hartu da Konstituzio Auzitegiak Estatuaren eta autonomia-erkidegoen klima-aldaketaren arloko eskumenen inguruan ezarri duen jurisprudentzia, adibidez epai hauek: 15/2018 Epaia, 2018ko otsailaren 22koa; 62/2018 Epaia, 2018ko ekainaren 7koa; 64/2018 Epaia, 2018ko ekainaren 7koa, eta 87/2019 Epaia, 2019ko ekainaren 20a. Azken epai horretan, Konstituzio Auzitegiak ezarri du klimaren arloko helburuak zehaztea Estatuaren eskumena dela.

Proiektuak Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2018ko maiatzaren 30eko 2018/844 Zuzentarauaren transposizioa egiten du. Zuzentarau horren bidez, aldatu egiten dira beste zuzentarau hauek: 2010/31/EB Zuzentaraua, eraikinen energia-efizientziari buruzkoa, eta 2012/27/EB Zuzentaraua, energia-efizientziari buruzkoa. Transposizio hori legearen 15. artikulua bidez egin da, non xedatzen baita, 2023ko urtarrilaren 1a baino lehen, bizitegi-erabilera pribatukoak ez diren eraikin guztietan, hogeita leku baino gehiagoko espazio bat badute aparkaleku-erabilerrako, barruan edo atxikitako kanpoaldean, Eraikintzaren Kode Teknikoan ibilgailu elektrikoak kargatzeko azpiegiturarako ezarritako gutxieneko horniduraren inguruko betebeharrak bete behar dira.

Azkenik, lege hau Estatu Kontseiluaren adostasunarekin eman da. Halaber, Konstituzioan ezarritako Estatuaren eskumen eskusibo hauek batera kontuan hartuta eman da: 149.1.13 artikuluan xedatutako eskumena, jarduera ekonomikoaren plangintza orokorraren oinarriari eta koordinazioari buruzkoa; 149.1.23 artikuluan xedatutakoa, ingurumena babesteko oinarriko legegintzari buruzkoa, autonomia-erkidegoek babes-

arau gehigarriak ezartzeko dituzten ahalmenak hargatik eragotzi gabe, eta mendiei, baso-ahoretzamenentzako eta abelbideei buruzko oinarritzako legegintzari buruzkoa, eta 149.1.25 artikuluan xedatutakoa, mea- eta energia-araubidearen oinarriari buruzkoa.

Horrez gainera, lege hau Estatuaren eskumen eskusibo hauek kontuan hartuta eman da ere: 149.1.15 artikuluan xedatutako eskumena, ikerkuntza zientifiko eta teknikoa bultzatu eta koordinazio orokorra egiteari buruzkoa; 149.1.18 artikuluan xedatutakoa, administrazio-kontratu eta -emakidei buruzko oinarritzako legegintzari buruzkoa; 149.1.20 artikuluan xedatutakoa, merkataritzako marinari, interes orokorreko portuei, aireko espazioa eta airetik bidaiak eta garraioa kontrolatzeari buruzkoa; 149.1.21 artikuluan xedatutakoa, lehorreko garraioari eta ibilgailu motordunen trafiko eta zirkulazioari buruzkoa; 149.1.22 artikuluan xedatutakoa, baliabide eta aprobeixamendu hidraulikoei eta instalazio elektrikoetarako baimenari buruzkoa; 149.1.24 artikuluan xedatutakoa, interes orokorreko herri-lanei buruzkoa, eta 149.1.30 artikuluan xedatutakoa, titulu akademikoak eta lanbide-tituluak eskuratu, luzatu eta homologatzeko baldintzei buruzkoa.

Lege honetan araututako gai batzuk aurrekotik salbuetsita daude ez dutelako oinarritzako izaerarik eta Estatu Administrazio Orokorren aplikazio eskusibokoak direlako, hala nola Estatuaren eskumeneko portuak, kontratazio publikoa eta jatorri fosileko produktu energetikoen arloko desinbertsioa.

ATARIKO TITULUA

Xedapen orokorrak

1. artikulua. *Legearen xedea.*

Lege honen xedea da bermatzea Espainiak Parisko Akordioan ezarritako helburuak betetzen dituela. Akordio hori 2015eko abenduaren 12an egin zen; Espainiak 2016ko apirilaren 22an sinatu zuen, eta 2017ko otsailaren 2ko *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratu zen. Halaber, legearen xedea da Espainiako ekonomiaren deskarbonizazioa erraztea, haren eredu zirkular baterako trantsizioa ziurtatzea, baliabideen erabilera arrazoizkoa eta solidarioa bermatuta, eta klima-aldaketaren inpaktuetara egokitzea eta enplegu egokia sortzen duen eta desberdintasunak murrizten laguntzen duen garapen jasangarriko eredu baten ezarpena sustatzea.

Estatuko Administrazio Orokorrek, autonomia-erkidegoek eta toki-erakundeek lege honetan ezarritakoa beteko dute, bakoitzak bere eskumenean eremuan, eta xedea lortzeko, lankidetzan eta elkarlanean arituko dira.

2. artikulua. *Printzipio gidariak.*

Lege honen eta haren garapenaren ondoriozko jarduketek zuzenbide nazionalen — Estatuak eta autonomia-erkidegoek esleituta dituzten eskumen esparruan—, energiaren eta klimaren arloan aplikatu beharreko Europar Batasuneko eta nazioarteko zuzenbidean eta, bereziki, Nazio Batuen Klima Aldaketari buruzko Esparru Hitzarmenean (New Yorken egin zen, 1992ko maiatzaren 9an), Parisko Akordioan (2015eko abenduaren 12an egin zen; Espainiak 2016ko apirilaren 22an sinatu zuen, eta 2017ko otsailaren 2an argitaratu zen *Estatuko Aldizkari Ofizialean*), Garapen Jasangarriko 2030 Agendan (Nazio Batuen Batzar Orokorren 2015eko irailaren 25eko Ebazpenaren bidez onetsi zen) eta Europar Batasuneko araudian aitortutako printzipioak beteko dituzte, baita printzipio hauek ere:

- a) Garapen jasangarria.
- b) Espainiako ekonomiaren deskarbonizazioa. Halakotzat jotzen da berotegi-efektuko gasen isuririk gabeko eredu sozioekonomiko bat lortzea.
- c) Ingurumenaren babesa, biodibertsitatearen zaintza eta «kutsatzen duenak ordaintzen du» printzipioaren aplikazioa.

- d) Gizarte- eta lurralde-kohesioa; bereziki bermatu behar da energia berriztagarrien zentralak kokatzen diren eremuetako harmonizazioa eta garapen ekonomikoa, betiere ingurumen-balioak errespetatuta.
- e) Erresilientzia.
- f) Osasun publikoaren babesa eta sustapena.
- g) Irisgarritasun unibertsala.
- h) Kolektibo zaugarrien babesa, bereziki haurrena.
- i) Emakumeen eta gizonen arteko berdintasuna.
- j) Ekoizpen-sektoreen lehiakortasunaren hobekuntza eta inbertsioetarako segurtasuna.
- k) Ardura.
- l) Atzera ez egitea.
- m) Dauden ebidentzia zientifikoetatik, onena eta berriena aintzat hartzea, Nazio Batuen Klima Aldaketari buruzko Gobernuarteko Taldearen (IPCC) azken txostenak barne.
- n) Energia-horniduraren kalitatea eta segurtasuna.
- ñ) Administrazio publikoen arteko lankidetzak, elkarlana eta koordinazioa.

I. TITULUA

Trantsizio energetikoaren helburuak eta plangintza

3. artikulua. *Berotegi-efektuko gasen isuriaren murrizketari, energia berriztagarriei eta energia-efizientziari buruzko helburuak.*

1. Gutxienezko helburu nazional hauek ezartzen dira 2030erako, nazioartean onartutako konpromisoak betetzeko, autonomia-erkidegoen eskumenak hartatik eragotzi gabe:

- a) 2030erako, Espainiako ekonomian, orokorrean hartuta, berotegi-efektuko gasen isuriak gutxienez % 23 murriztea, 1990. urtearekin alderatuta.
- b) 2030erako, azken energia-kontsumoan jatorri berriztagarriko energien % 42ko sartzeko-kuota lortzea gutxienez.
- c) 2030erako, sortutako energiaren % 74, gutxienez, jatorri berriztagarriko energietatik sortutakoa duen sistema elektrikoa izatea.
- d) Energia-efizientzia hobetzea, energia primarioaren kontsumoa % 39,5 murriztuta, gutxienez, Europar Batasuneko araudiaren arabera oinarri-ildoari dagokionez.

2. 2050. urtea baino lehen, eta, edonola ere, ahalik eta eperik laburrenean, Espainiak neutraltasun klimatikoa lortu beharko du nazioartean onartutako konpromisoak betetzeko, hartatik eragotzi gabe autonomia-erkidegoen eskumenak. Eta sistema elektrikoak jatorri berriztagarriko sortze-iturriak baino ez ditu izango oinarri.

3. Baimena ematen zaio Ministro Kontseiluari artikuluko honen 1. eta 2. apartatueta ezarritako helburuak gorantz berrikusteko, xede hauekin:

- a) Parisko Akordioa betetzeko, Alderdien Konferentziak —Parisko Akordioaren barruan Alderdien bilera den heinean— hartzen dituen erabakiekin bat etorrira.
- b) Europar Batasuneko araudia betetzeko.
- c) Helburuok aurrerapen teknologikoen eta ezagutza zientifikoaren bilakaeraren arabera egokitzeko.
- d) Ingurumenarekin, gizartearekin edo ekonomiarekin lotutako arazoak direla-eta hori egitea komeni dela dioten elementu objektibo zenbakarriek markatzen duten bideari jarraitzeko; erabakia arazoitu beharko da.

4. 1. eta 2. apartatueta ezarritako helburuen berrikuspenean berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko eta hustubide bidezko absortzioak areagotzeko indarrean dauden bideen goranzko eguneratzea baino ezin izango da jaso.

5. Edonola ere, 2023an hasiko da artikulua honetan ezarritako helburuen lehen berrikuspena.

4. artikulua. *Energiaren eta klimaren plan nazional integratua.*

1. Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratua energiaren eta klimaren arloko politika jasotzen duen plangintza estrategikorako tresna nazionala da, eta, Europar Batasunak energiari eta klimari dagokienez ezarritako helburuak lortzeko Espainiak egindako ekarpena islatzen du, Europar Batasuneko araudian ezarritakoarekin bat. Ministro Kontseiluaren errege-dekretuz onetsiko da, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako ministroak proposatuta.

2. Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratuari buruzko aurrerapen-txostenak egingo ditu, eta aldian-aldian aurkeztuko zaizkio Ministro Kontseiluari azter ditzan. Publiko egin beharko dira.

3. Energiaren eta Klimaren Lehen Plan Nazional Integratua 2021-2030 aldirako izango da.

4. Energiaren eta klimaren plan nazional integratuek eduki hau izango dute gutxienez:

a) Nazio eta sektore mailan legearekin bat datozen helburu eta ekarpen kuantitatiboak, berotegi-efektuko isuriak murriztearekin, hustubide bidezko absortzioak areagotzearekin, energia berriztagarriekin eta energia-efizientziarekin loturikoak. Ekonomiaren sektore guztiak helburu horiek lortzeko ekarpena egiten dutela bermatuko da.

b) Helburu horiek lortzeko behar diren politikak eta neurriak.

c) Europar Batasuneko araudian plan horien egiturari eta edukiri buruz ezarritako beste edozein helburu, politika edo neurri.

5. artikulua. *2050erako Deskarbonizaziorako Estrategia.*

1. Gobernuak 2050erako deskarbonizaziorako estrategia bat onetsiko du, non Espainiako ekonomia osoaren berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko eta hustubideen bidezko absortzioak areagotzeko bidea ezarriko baita 2050era arte, 3. artikuluan ezarritako helburuak betetzeko, Europar Batasuneko araudian xedatutakoarekin bat etorrira. 2050erako Deskarbonizaziorako Estrategia bost urterik behin berrikusiko da, eta berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko tarteko helburu adierazgarri bat jasoko du, gutxienez, 2040erako betetzeko.

2. 2050erako Deskarbonizaziorako Estrategia Ministro Kontseiluaren errege-dekretuz onetsiko da, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako ministroak proposatuta. Onetsi ondoren, haren berri emango zaie Diputatuen Kongresuari eta Senatuari.

6. artikulua. *Ekonomiaren deskarbonizaziorako digitalizazioa.*

Gobernuak ekonomiaren digitalizazioa sustatzeko ekintzak bideratuko ditu, deskarbonizazioaren arloko helburuak lortzen laguntzeko, Espainia Digitala 2025 estrategiaren barruan. Ekintza horien barruan hauek sartuko dira:

a) Teknologia digitala energiaren sektorean, mugikortasun jasangarriaren sektorean, ekonomia zirkularrean, kapital naturalaren kudeaketan, sare eta hiri adimentsuetan eta, oro har, klima-aldaketari aurre egiteko jardueretan sartzeak dakartzan erronkei eta aukerei estrategikoki ekitea.

b) Ekonomia digitalaren berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko proposamenak eta negozio-eredu berriak informatu eta ezagutzera ematea.

c) Ekonomia berderako bidea egiteko erabiltzea teknologia berrien potentziala — adimen artifizialarena, adibidez—, diseinuagatik energetikoki efizienteak diren algoritmoen diseinua sartuta, besteak beste.

d) Lan-indarraren gaitasun digitalak sustatzea, besteak beste, trantsizio justurako laguntza-neurriak behar dituzten sektoreetako langileentzako, zeinen lanpostuak garatze

bidean dauden teknologiek ordezkatu ahal baitituzte. Helburua da aukeren aprobetxamendua maximizatzea eta ondorio negatiboak gutxitzea.

e) Lege honen aplikazio-eremuaren barruan digitalizazio jasangarria lortzeko, konpainiek haien zerbitzuen eta zerbitzu horien digitalizazio-prozesuaren inpaktua aintzat hartzen dutela sustatzea, bai eta dauden zerbitzu digitalen berrikuntzan ikuspegi arduratsua hartzen dutela ere.

II. TITULUA

Energia berriztagarriak eta energia-efizientzia

7. artikulua. *Sorkuntza elektrikoa jabari publiko hidraulikoan.*

1. Lege honetan energia berriztagarriei dagokienez ezarritako helburuak betetzeko, uren legerian energia elektrikoa sortzeko jabari hidraulikoari buruz ezarritakoarekin bat ematen diren emakiden lehentasuna izango da sistema elektrikoan teknologia berriztagarriak sartzen laguntzea. Horretarako, zentral hidroelektriko itzulgarriak sustatuko dira bereziki, betiere ur-masen ingurumen-helburuak eta arroko plan hidrológicoetan finkatutako ur-emari ekologikoen erregimenak betetzen badituzte, eta bateragarriak badira hirugarrenei emandako eskubideekin, baliabidearen kudeaketa efizientearekin eta haren ingurumen-babesarekin.

2. Erregelamendu bidez ezarriko dira energia berriztagarrien integrazioa maximizatzeko egin beharreko ponpaketa, biltegitratzea eta turbinatzea egiteko baldintza teknikoak. Baldintza horiek kontuan hartuko dute aurreko apartatuan xedatutakoa.

3. Energia berriztagarrien arloko garapen teknologiko berrietan aurrera egiteko eta legean ezarritako helburuak lortzen laguntzeko, hiriko hornidura- eta saneamendu-sareetako ur-lasterrak erabiltzea sustatuko da elektrizitatea sortzeko, uraren hiriko zikloaren barruko berezko erabilerearako, betiere sistema horien helburuak betetzen badira, eta teknikoki eta ekonomikoki bideragarria bada.

8. artikulua. *Energia-efizientzia eta eraikinen birgaikuntza.*

1. Gobernuak energiaren erabilera efizientea, demandaren kudeaketa eta iturri berriztagarrietatik lortutako energiaren erabilera sustatuko ditu eraikuntzaren arloan, autonomia-erkidegoen eskumenak hargatik eragotzi gabe, eta arreta berezia jarriko da zaugarritasun-egoeran dauden pertsonak bizi diren eraikinei dagokienez.

2. Eraikinen eraikitze eta birgaitzeko erabilitako eraikuntza-materialek ahalik eta karbono-aztarnarik txikiena utzi beharko dute, jarduketan edo eraikinean isurien kopuru osoa murrizteko.

3. Birgaikuntza energetikorako jarraibideek eta irizpideek beti bermatu beharko dute eraikinen eta instalazioen irisgarritasun- eta erabilgarritasun-baldintzak mantentzen direla eta, hala dagokionean, hobetzen direla. Birgaitzeko jarduketan biak programa bakarrean edo, gutxienez, programa lerrotuetan elkartzeko aukera sustatuko da.

4. Gobernuak dauden eraikin publiko zein pribatuen berrikuntza eta birgaikuntza sustatuko ditu artikulua honetan adierazitako ondorioak lortzeko eta, bereziki, 2050erako energia-efizientzia gorena eta deskarbonizazioa lortzeko.

Aurreko paragrafoan adierazitako ondorioetarako, lege hau indarrean jarri eta sei hilabete igaro baino lehen, Gobernuak Etxebizitzak Birgaitzeko eta Hiri-berrikuntza Sustatzeko Plana egingo du, eraikin-parkea hobetzeko, titulartasuna edozein dela ere. Xedea izango du Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratuan ezarritako energia-efizientziaren adierazleak betetzea eta jarduketa horiek Espainiako Hiri Agendan ezarritako gainerako helburuekin bat datozela bermatzea. Plan horrek Espainian eraikuntzaren sektoreko birgaikuntza energetikorako epe luzeko estrategian jasotako irizpideak eta helburuak aintzat hartu beharko ditu.

5. Administrazio Publikoek pizgarriak ezarri ahal izango dituzte artikulua honetan jasotako helburuen lorpena sustatzeko, arreta berezia jarrita etxebizitzaren birgaikuntzan

energia berriztagarriak sartzean, eta autokontsumoa, potentzia gutxiko instalazioak eta isuririk gabeko berotze- eta hozte-sistemak sustatuko dituzte.

6. Aurreko apartatueta adierazitako neurriek, energiari buruzko arau teknikoek eta eraikinak birgaitzeko epe luzeko estrategiak bat etorri beharko dute egiten diren energiaren eta klimaren plan integratueta ezarritako helburuekin.

III. TITULUA

Trantsizio energetikoa eta erregaiak

9. artikulua. *Hidrokarburoen esplorazioa, ikerketa eta ustiapena.*

1. Lege hau indarrean jartzen denetik aurrera, ez da baimen berririk emango Hidrokarburoen sektoreari buruzko urriaren 7ko 34/1998 Legean eta Hidrokarburoak itsas ingurunean ikertzeko eta ustiatzeko segurtasun-xedapenak ezartzen dituen azaroaren 17ko 16/2017 Errege Lege Dekretuan araututako hidrokarburoen esploraziorako, ikerketarako edo ustiatzeko emakidetarako lurralde nazional osoan, jurisdikzio-urak, ekonomia-eremu eskusiboa eta plataforma kontinentala barne direla.

Lege hau indarrean jartzen denetik aurrera, ez da baimen berririk emango lurralde nazionalean, jurisdikzio-urak, ekonomia-eremu eskusiboa eta plataforma kontinentala barne direla, hidrokarburoak ustiatzeko edozein jarduera egiteko, baldin eta aurrez ikusita badago jardueraren barruan bolumen handiko haustura hidraulikoa erabiltzea.

2. Ustiatzeko emakida baten indarraldia amaitu baino bost urte lehenago, emakida onartzeko errege-dekretuan ezarritako betekizunak hargatik eragotzi gabe, emakidaren pertsona edo erakunde titularrak txosten bat aurkeztu beharko dio Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioari, non islatu beharko baitu bere instalazioak birmoldatzeko potentziala, edo bere kokapena lur azpiaren beste erabilera batzuetarako —energia geotermikoa barne— edo beste jarduera ekonomiko batzuetarako birmoldatzeko potentziala, bereziki energia berriztagarriak jartzeko. Halaber, enpleguari eusteko mailak jaso beharko ditu.

10. artikulua. *Mineral erradioaktiboan meatokien ikerketa eta aprobetxamendua.*

1. Lege hau indarrean jartzen denetik aurrera, ez da eskaera berririk onartuko Meategiei buruzko uztailaren 21eko 22/1973 Legearen babesean araututako mineral erradioaktiboekin zerikusia duten esploraziorako baimenak, ikertzeko baimenak edo ustiatzeko zuzeneko emakidak emateko edo luzatzeko (Energia nuklearrari buruzko apirilaren 29ko 25/1964 Legean definitutakoaren arabera), baldin eta baliabide horiek haien ezaugarri erradioaktiboak, fisionagarriak edo emankorrak direla-eta erauzten badira.

2. Lege hau indarrean jartzen denetik aurrera, ez da eskabide berririk onartuko erregai nuklearraren zikloaren barruan mineral erradioaktibo horiek prozesatzeko instalazio erradioaktiboak baimentzeko. Halakotzat jotzen dira instalazio nuklearrei eta erradioaktiboek buruzko erregelamenduan hala definitutako instalazioak.

11. artikulua. *Jatorri fosileko produktu energetikoetarako laguntzak.*

Lege hau indarrean jartzen denetik aurrera, jatorri fosileko produktu energetikoetarako onura fiskal berrien aplikazioa behar bezala justifikatu egin beharko da, interes sozial edo ekonomikoak daudelako edo alternatiba teknologikorik ez dagoelako. Urte natural bakoitzeko azken hiruhilekoan, Ogasun Ministerioak txosten bat egingo du jatorri fosileko produktu energetikoei aplikatu beharreko zerga-araubideari buruz, eta produktu horien erabilera sustatzen dituzten laguntzak eta neurriak identifikatuko ditu. Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak egutegi bat proposatuko du jatorri fosileko produktu energetikoen erabilera sustatzeko laguntzak eta neurriak berrikusteko, Ogasun Ministerioak emandako txostenak kontuan hartuta, eta ukitutako sektoreetako ministerioei kontsulta egin ondoren. Proposamena bateragarria izan beharko

da legean ezarritako helburuekin. Ministro Kontseiluaren akordio bidez onartuko da berrikuspenerako egutegi hori.

12. artikulua. *Gas berriztagarrien sustapena eta helburuak.*

1. Gobernuak gas berriztagarriak sartzeari bide berezian bidez. Gas horien barruan sartzen dira biogasa, biometanoa, hidrogenoa eta beste erregai batzuk, zeinen fabrikazioan jatorri berriztagarriko lehengaiak eta energia baino ez baitiren erabili edo hondakin organikoak eta animalia edo landare jatorriko azpi produktuak berrerabiltzea ahalbidetzen baitute.

2. Energiaren eta klimaren plan nazional integratuetan ezarritako helburuak betetzeko, aurreko apartatuan aipatutako sustapen-planek neurri hauek jaso ahal izango dituzte, besteak beste:

a) Gas naturalaren salmentan edo kontsumoan gas berriztagarriak sartzeko urteko helburuak, betebeharrak zein produktuekin bete behar den eta betebeharrak bete behar duten subjektuak zehaztuta.

b) Betebeharrak ikuskatzea eta kontrolatzea ahalbidetzen duen egiaztatze-sistema bat, baita helburuen lorpenean ahalik eta efizientziarik handiena lortzeko malgutasun-mekanismoak ere.

c) Gasen zuzeneko erabilera industrialak edo mugikortasunerako erabilera ahalbidetzen duten arauak, baita gas berriztagarri horiek gas naturalaren sarean injektatzea ahalbidetzen dutenak ere.

13. artikulua. *Garraioan energia berriztagarriak eta ordezkoko erregaiak erabiltzeko buruzko helburuak.*

1. Gobernuak garraioan energia berriztagarriak sartzeari eta ordezkoko erregaiak hornitzeari arloko helburuak ezarriko ditu urtero, garrantzi berezia emanda bioerregai aurreratuak eta jatorri biologikokoak ez diren beste erregai berriztagarri batzuk sartzeari. Aireko garraioari dagokionez, helburuak Garraioetako, Mugikortasuneko eta Hiri Agendako Ministerioaren eta Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioaren proposamen bateratuaren arabera zehaztuko dira, eta kontuan hartu beharko dira uharteen urruntasuna eta lurralde horien berezko ezaugarriak.

2. Gobernuak erregelamendu bidez hartuko ditu garraioan energia berriztagarriak sartzeko eta ordezkoko erregaiak hornitzeko helburuak lortzeko behar diren neurriak, garrantzi berezia emanda aireko garraioan bioerregai aurreratuak eta jatorri biologikoa ez duten ordezkoko beste erregai batzuk sartzeari, jatorri berriztagarriko lehengaiak eta energia soilik erabilita fabrikatutako erregai sintetikoak barne. Zehazki, hauek sartu ahal dira neurri horietan:

a) Helburuak zein produktuekin bete behar diren eta betebeharrak duten subjektuak.

b) Betebeharrak ikuskatzeko eta kontrolatzeko aukera ematen duen egiaztapen-sistema bat, baita helburuen lorpenean ahalik eta efizientziarik handiena ahalbidetzen duten malgutasun-mekanismoak ere.

3. Artikulu honetan xedatutakoaren ondorioetarako, aireko garraioan sartzen diren bioerregaiak eta jatorri biologikoa ez duten beste erregai berriztagarri batzuek Europar Batasuneko eta Estatuko bioerregaiak eta jatorri biologikoa ez duten beste erregai berriztagarri batzuei buruzko araudiak definitutako jasangarritasun-irizpideak bete beharko dituzte, bereziki Iturri berriztagarrietatik sortutako energiaren erabilera sustatzeko Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2018ko abenduaren 11ko 2018/2001 Zuzentarauan ezarritakoak ingurumenaren eta airearen kalitatearen gaineko ondorio negatiboak dituzten lehengaiak erabiltzea saihesteko.

IV. TITULUA

Isuririk gabeko mugikortasuna eta garraioa14. artikulua. *Isuririk gabeko mugikortasunaren sustapena.*

1. Estatuko Administrazio Orokorrak, autonomia-erkidegoek eta toki-erakundeek neurriak hartuko dituzte, bakoitzak bere eskumenen eremuan, 2050ean zuzenean CO₂-rik isurtzen ez duten automobilerik eta merkataritzako ibilgailu arinez osatutako parkea izateko, Erkidegoko araudiak ezarritakoarekin bat. Ondorio horietarako, Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratuak CO₂-rik isurtzen ez duten edo gutxi isurtzen duten ibilgailu matrikulatuak sartzeko helburuak finkatuko ditu 2030erako, ibilgailuen kategoriari aintzat hartuta.

2. 2050erako Deskarbonizaziorako Estrategia garatzeko Europar Batasuneko araudiarekin bat, beharrezkoak diren neurriak hartuko dira automobil eta merkataritzako ibilgailu arin berriek astiro-astiro murriztu ditzaten isuriak, beranduenez 2040an CO₂/km-ko 0 g isurtzen duten ibilgailuak izan daitezten, Erkidegoko araudiak ezarritakoarekin bat. Neurri horretan ez dira sartzen ibilgailu historiko gisa matrikulatutakoak, merkataritzarako erabiltzen ez badira. Horretarako, sektorean kontsulta egin ondoren, halako ibilgailuak sartzeari ahalbidetuko duten neurriak sartuko dira, I+G+b ildoan babesteko neurriak barne.

3. 50.000 biztanle baino gehiagoko udalerriek eta uharteek hiri-mugikortasun jasangarrirako planak ezarriko dituzte 2023a baino lehen, non mugikortasunaren ondoriozko isuriak murriztea ahalbidetuko duten neurriak jasoko baitira, gutxienez hauek:

- a) 2023a baino lehen isuri gutxi eremuak ezartzeko neurriak.
- b) Oinez, bizikletaz edo beste garraiobide aktiboak erabilia mugitzeko aukera errazteko neurriak, bizi-ohitura osasuntsuekin lotuta, baita berdeguneak hiri-periferiako eremu handiekin lotuko dituzten herri barruko korridore berdeak ezartzeko neurriak ere.
- c) Garraio publikoaren sarea hobetzeko eta erabiltzeko neurriak, integrazio multimodalerako neurriak barne.
- d) Garraio publikoaren sarea elektrifikatzeko eta berotegi-efektuko gasik isurtzen ez duten beste erregai batzuk —biometanoa, adibidez— erabiltzeko neurriak.
- e) Garraiobide elektriko pribatuen erabilera sustatzeko neurriak, kargatzeko guneak barne.
- f) Mugikortasun elektriko partekatua sustatzeko neurriak.
- g) Salgaien banaketa eta lanera joateko mugikortasun jasangarriak sustatzeko neurriak.
- h) Ikastetxeen, osasun-zentroen eta beste zentro berezi batzuen inguruan airearen kalitatea hobetzeko irizpide bereziak ezartzeko neurriak, airearen kalitateari buruzko araudian ezarritakoaren arabera beharrezkoa bada.
- i) Azken milia elektrifikatzeko plan bereziak udalerrietako isuri gutxi eremuekin integratzeko neurriak.

Apartatu honetan xedatutakoa 20.000 biztanle baino gehiago dituzten udalerrietan aplikatuko da, Airearen kalitatea hobetzeari buruzko urtarilaren 28ko 102/2011 Errege Dekretuan araututako kutsatzaileen gutxieneko balioak gainditzen dituztenean.

Hiri-mugikortasun jasangarria sustatzeko planek koherenteak izan beharko dute udalerririk dituen airearen kalitateari buruzko planekin, halakorik badu, Airearen kalitatea hobetzeari buruzko urtarilaren 28ko 102/2011 Errege Dekretuan ezarritakoarekin bat.

Isuri gutxi eremuetan jotzen da administrazio publiko batek, bere eskumenak baliatuta, bere lurraldearen barruan mugatutako eremua, non ibilgailuak sartzeko, zirkulatzeko eta aparkatzeko murrizketak ezartzen baitira airearen kalitatea hobetzeko eta berotegi-efektuko gasen isuriak arintzeko, indarrean den Ibilgailuen Erregelamendu Orokorrak ezarritakoarekin bat egindako sailkapena— ibilgailuak isuriaren arabera sailkatzeko— aintzat hartuta.

Jada ezarrita dauden isuri gutxi eremuetan atzera egitea dakarren edozein neurri hartzeko, ingurumena babesteari dagokionez eskumena duen organo autonomikoaren txostena beharko da aurretiaz.

4. Europar Batasunak onetsitako mugikortasun garbiari buruzko araudiarekin eta gerora onesten diren berrikuntza eta hobekuntzekin bat etorruta, uharteetako autonomia-erkidegoek Estatuari eskatu ahal izango diote, klima-aldaketaren aurrean duten egoera zaurgarria aintzat hartuta, mugikortasun garbia sustatzeko neurriak hartzeko, hau da, haien lurralde-eremuan automobilen eta furgonetan zirkulazioa murrizteko.

15. artikulua. *Kargatze elektrikorako guneak instalatzea.*

1. Ibilgailuen kargatze elektrikorako sarbide publikoko guneei buruzko informazioa emango die Gobernuak herritarrei, lege hau indarrean jarri eta hurrengo urtearen barruan, trafikoaren informazioa denbora errealean emateko Sarbide Puntu Nazionalaren bidez; Trafiko Burutza Nagusia erakunde autonomoak kudeatzen du puntu hori. Horretarako, aurretiaz, kargatze elektrikorako zerbitzua ematen dutenek instalazio horien kokapenari, ezaugarriei eta erabilgarritasunari buruzko informazio eguneratua eta elektrizitatearen salmentaren prezio publikoari edo kargatzeko zerbitzuaren prezioari buruzkoa bidali beharko diote Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioari bitarteko elektronikoen bidez.

Gobernuak bereziki bermatuko du Ordezko erregaietzako azpiegitura bat ezartzeko neurrien esparrua ezartzen duen abenduaren 9ko 639/2016 Errege Dekretuan ezarritakoa betetzen dela, Ordezko erregaietarako azpiegitura bat ezartzeari buruzko 2014ko urriaren 22ko 2014/94/EB Zuzentarauan ezarritako txostenekin bat, herritarrentzat dauden kargatze-puntuen elkarreragingarritasuna bermatzeari dagokionez.

2. 2019an gasolinaren eta A gasolioaren salmenten urteko bolumen agregatua 10 milioi litrokoa edo hortik gorakoa izan duten ibilgailuentzako errekinak eta erregaiak hornitzeko instalazioetako titularrek korrante zuzeneko 150 kW-ko edo gehiagoko potentzia duen kargatze elektrikorako azpiegitura bat instalatuko dute, gutxienez, instalazio horietako bakoitzean. Azpiegitura horrek zerbitzua eman beharko du lege hau indarrean jartzen denetik zenbatuta hogeita bat hilabete pasa baino lehen.

3. 2019an gasolinaren eta A gasolioaren salmenten urteko bolumen agregatua 5 milioi litrokoa edo hortik gorakoa edo 10 milioi litrotik beherakoa izan duten ibilgailuentzako errekinak eta erregaiak hornitzeko instalazioetako titularrek korrante zuzeneko 50 kW-ko edo gehiagoko potentzia duen kargatze elektrikorako azpiegitura bat instalatuko dute, gutxienez, instalazio horietako bakoitzean. Azpiegitura horrek zerbitzua eman beharko du lege hau indarrean jartzen denetik zenbatuta hogeita zazpi hilabete pasa baino lehen.

4. Probintzia, hiri autonomo edo uharte batean ez badago 2019an gasolinaren eta A gasolioaren salmenten urteko bolumen agregatua 5 milioi litrokoa edo hortik gorakoa izan duen ibilgailuentzako errekinak eta erregaiak hornitzeko instalaziorik, gasolinaren edo gasolioaren urteko salmenta agregatuaren bolumenaren arabera ordenatuko dira instalazioak, bolumen gehien duenetik gutxien duenera, eta elkartuta edo banaka 2019an eremu geografiko horietan urteko salmenta guztien % 10era, gutxienez, iristen diren instalazioetako titularrek korrante zuzeneko 50 kW-ko edo gehiagoko potentzia duen kargatze elektrikorako azpiegitura bat instalatuko dute, gutxienez, instalazio horietako bakoitzean. Azpiegitura horrek zerbitzua eman beharko du lege hau indarrean jartzen denetik zenbatuta hogeita zazpi hilabete pasa baino lehen.

5. 2021etik aurrera, ibilgailuentzako errekinak eta erregaiak hornitzeko instalazio berrien titularrek edo instalazioan administrazio-titulua berrikustea behar duen erreforma bati ekiten dioten titularrek korrante zuzeneko 50 kW-ko edo gehiagoko potentzia duen kargatze elektrikorako azpiegitura bat instalatuko dute, gutxienez, edozein dela ere instalazioak duen gasolinaren eta gasolioaren salmenten urteko bolumen agregatua. Azpiegitura horrek instalazio berria martxan jartzen denetik edo administrazio-titulua berrikustea eskatzen duen erreforma amaitzen denetik aurrera eman beharko du zerbitzua.

6. Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioako titularraren agindu bidez, eta autonomia-erkidegoen parte-hartzearekin, artikulua honen bigarren, hirugarren, laugarren eta bosgarren apartatuetan ezarritakoa bete behar duten

ibilgailuentzako errekinak eta erregaiak hornitzeko instalazioen zerrenda ezarriko da, eta betebeharrak hori betetzeko salbuespenak eta ezintasun teknikoak zehaztuko dira.

7. 2023an, eta ordutik aurrera bi urterik behin, Energiaren Estatu Idazkaritzaren ebazpen bidez, artikuluko honen zortzigarren apartatuan ezarritakoa bete behar duten ibilgailuentzako errekinak eta erregaiak hornitzeko instalazioen zerrenda ezarriko da, eta betebeharrak hori betetzeko salbuespenak eta ezintasun teknikoak zehaztuko dira.

8. Artikulu honen zazpigarren apartatuan aipatutako ebazpenak argitaratu baino bi urte lehenago, artikuluko honen bigarren eta hirugarren apartatuan ezarritako gasolinaren eta A gasolioaren urteko salmenten atalasea gainditzen duten errekinak eta erregaiak hornitzeko instalazioek kargatze elektrikorako instalazio bat jarri beharko dute gutxienez, apartatu horietan ezarritako baldintzak eta epeak beteta. Kargatzeko azpiegiturak martxan jartzeko epeak artikuluko honen zazpigarren apartatuan aipatutako ebazpenak argitaratzen direnean hasiko dira zenbatzen.

9. Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioko titularraren agindu bidez, kargatzeko zerbitzua ematen dutenek Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministeriora bidali behar duten kargatzeko guneen inguruko informazioaren edukia eta bidaltzeko modua ezarriko da.

10. Eraikingintzaren Kode Teknikoak eraikin berrietan eta aurretiaz dauden eraikinetan egindako esku-hartzeetan ibilgailu elektrikoak kargatzeko guneak jartzeko bete beharrekoak ezarriko ditu. Aurrekoa gorabehera, 2023ko urtarrilaren 1a baino lehen, bizitegi-erabilera pribatukoak ez diren eraikin guztietan, hogeitau leku baino gehiagoko espazio bat badute aparkaleku-erabilerrako, barruan edo atxikitako kanpoaldean, Eraikingintzaren Kode Teknikoan ibilgailu elektrikoak kargatzeko azpiegiturarako ezarritako gutxienezko horniduraren inguruko betebeharrak bete beharko dira. Erregelamenduz arautuko dira eraikinetan sartuta ez dauden aparkalekuetan ibilgailu elektrikoak kargatzeko guneak instalatzeko betebeharrak.

11. Estatuaren errepide-sareetako emakiden kasuan, artikuluko honen 2., 3., 4., 5. eta 6. apartatuetan aipatutako betebeharrak emakidadunek bete beharko dituzte. Betebeharren araubidea ibilgailuentzako errekinak eta erregaiak hornitzeko instalazioetako titularrentzat ezarritako bera izango da, artikuluko honen apartatu horietan adierazitakoarekin bat.

12. Garraioetako, Mugikortasuneko eta Hiri Agendako Ministerioak eta Barne Ministerioak zirkulazio-seinaleen katalogo ofizialean sartuko dituzte erabiltzaileek bideetan kargatzeko guneen kokapena eta ezaugarri nagusiak identifikatu ahal izateko seinaleak. Bi ministerio horiek eta Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak erabakiko dute seinale horien edukia eta irudia.

Kargatzeko guneen diseinua eta kokapena zehazteko, irisgarritasun unibertsala hartuko da irizpidetzat.

16. artikulua. *Itsas garraioa eta portuak.*

1. Estatuaren eskumeneko portuetan, Gobernuak neurriak hartuko ditu portuetan amarratuta edo ainguratuta dauden ontzien, itsasontzien, ontzi-artefaktuen eta plataforma fisikoen erregai fosilen kontsumoak sortutako isuriak astiro-astiro murrizteko. Helburua da zuzeneko isuririk ez izatea 2050a baino lehen.

2. Administrazio publiko eskudunen bidez, Gobernuak jatorria edo helmuga portuetan duten kate logistiko jasangarriak antolatzea eta sendotzea sustatuko du, portuetan berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko ekimen estrategikoen bidez. Gauza bera egingo du jatorria edo helmuga portuetan duten itsas garraioa edo lurreko garraioa kateen kasuan.

3. Artikulu honen aurreko apartatuetan adierazitako ekimenen xedea izango da, besteak beste, energia-efizientzia eta airearen kalitatea hobetzea portuetako instalazioetan, portuetan jatorri berriztagarriko energia sortzea edo kontratatzea, jatorria eta helmuga portuetan duen trenbideko garraioa sustatzea, itsasoko autobideen garapena sustatzea, errepide bidezko sarbideak hobetzea eta itsas garraioan ordezkoko energien erabilera estimulatzea, arreta berezia jarrita porturatuak ontzietan halako energiak erabiltzeari dagokionez, Europar Batasuneko araudiak estatuko laguntzei dagokienez ezarritakoarekin bat etorrira.

4. Artikulu honetan ezarritako helburuak betetzeko, ondoren azaltzen dena egingo du Garraioetako, Mugikortasuneko eta Hiri Agendako Ministerioak, Estatuko Portuak erakunde publikoaren eta portuetako agintaritzen bidez, autonomia-erkidegoekin adostu ondoren, bakoitzaren eskumenak aintzat hartuta:

a) Pizgarri ekonomikoak emateko neurriak aplikatuko ditu atrakatuta dauden ontzien hornidura elektrikoa edo ordezeko erregaien erabilera estimulatzen, bai eta jatorria edo helmuga portuetan duen trenbideko garraioa eta emakidetan energia-efizientzia lortzeko neurriak estimulatzen ere.

b) Errepide eta trenbide bidezko sarbideak hobetzeko proiektuak sustatu eta gauzatu ditu, baita, jatorria edo helmuga portuetan eta plataforma logistikoetan duen trenbideko garraioaren lehiakortasuna areagotzeko, trenbide-sarea hobetzeko jarduketak ere. Ahal den neurrian, barnealdeko probintzietan kokatzea sustatuko du. Halaber, portuetako sare elektrikoak hobetzea sustatuko du.

c) Portuetan energia-kontsumoa murrizteko helburuak ezarriko ditu, portuetako jarduerari dagokionez.

5. Halaber, Garraioetako, Mugikortasuneko eta Hiri Agendako Ministerioak, beste herrialde batzuetan dituen homologoekin koordinatuta, itsas autobideen eta Roll On-Roll Off garraioeko linea erregularren garapena sustatuko du, babes ofiziala laguntzen bidez arautzen duen arau-esparruaren barruan, eta aurretiaz baimena eskatuta Europako Batzordeari.

V. TITULUA

Klima-aldaketaren ondorioetara egokitzeko neurriak

17. artikulua. *Klima-aldaketara egokitzea.*

1. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionala oinarritzko plangintza-tresna da klima-aldaketaren ondorioei aurre egiteko ekintza koordinatua eta koherentea sustatzeko Espainian. Beste administrazio batzuei dagozkien eskumenak hargatik eragotzi gabe, Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalak klima-aldaketari aurre egiteko erresilientzia eta egokitzapena sustatzeko helburuak, irizpideak, aplikazio-eremuak eta ekintzak definitzen ditu, eta muga nazionaletatik kanpo gertatzen den klima-aldaketak Espainian dituen inpaktuen aurrean egokitzeko neurriak jasoko ditu.

2. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalaren helburu berezietan hauek sartu beharko dira:

a) Espainiako geografiarako agertoki klimatiko eskualdekatuak egitea.

b) Zenbait sektore sozioekonomikoren, sistema ekologikoren eta lurralderen zaugarritasunari eta horien klima-aldaketara egokitzeari buruzko informazioa bildu, aztertu eta zabaltzea.

c) Egokitzapen-politiketan inplikaturako eragile guztien parte-hartzea sustatzea eta koordinatzea, administrazio publikoen maila guztiak, erakunde sozialak eta, oro har, herritarrak barne.

d) Klima-aldaketaren inpaktuen eta aldaketa horri lotutako egokitzapenaren adierazleen sistema bat definitzea arlo horretako politika publikoen jarraipena eta ebaluazioa errazteko.

e) Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalaren jarraipenari eta ebaluazioari eta haren lan-programei buruzko aldizkako txostenak egitea.

3. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalak oinarritzko eduki hau izan behar du:

a) Aurrez ikus daitezkeen inpaktuen eta klima-aldaketaren ondoriozko arriskuen identifikazioa eta ebaluazioa, egon daitezkeen agertoki desberdinetarako.

b) Sistema naturalen, lurraldeen, populazioen eta sektore sozioekonomikoen zaurgarritasunaren ebaluazioa.

c) Helburu estrategiko zehatzak, lotutako adierazleekin batera.

d) Egokitzapen-neurriak, hautemandako zaurgarritasunak murrizteko.

4. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionala Ministro Kontseiluak onetsiko du, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioko titularrak proposamena egin ondoren. Aurretiaz, autonomia-erkidegoekin partekatuko da, Klima-aldaketaren arloko Politikak Koordinatzeko Batzordearen bidez.

5. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionala lan-programen bidez garatuko da. Programa horiek bost urteko epeetan aplikatuko dira. Programa bakoitzak planean ezarritako helburuak garatzeko ardatzak eta lehentasuneko ildoak definituko ditu. Lan-programak Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioko titularraren agindu bidez onetsiko dira.

6. Lan-programa bakoitzaren emaitzak aldian-aldian aztertuko dira, gutxienez haietako bakoitza garatzeko epearen amaieran, beharrezkoak diren ekintza osagarriak egiteko eta hurrengo programan sartu beharreko proposamenak prestatzeko erreferentzia gisa erabiltzeko.

7. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionala egokitzapen-plan sektorialen bidez ere garatuko da. Plan horiek ministerioetako sail eskudunek sustatu eta egingo dituzte, eta klima-aldaketaren ondorioz sektoreak, baliabideak edo eremuak jasan ditzakeen arrisku garrantzitsuenak identifikatuko dituzte, bai eta arrisku horiek saihesteko edo mugatzeko behar diren neurriak definituko ere.

8. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalak ekosistemetan oinarritutako egokitzapena sustatu eta lehenetsiko du, bai eta azpiegitura berdeen garapena eta naturan oinarritutako konponbideak ere.

18. artikulua. *Arrisku klimatikoei eta egokitzapenari buruzko txostenak.*

Parisko Akordioan eta nazioarteko eta Erkidegoko araudian jasotako informazioaren arloko helburuak betetzeko, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak, ministerioko beste sail batzuekin eta autonomia-erkidegoekin batera, klima-aldaketaren ondoriozko inpaktu eta arriskuen bilakaerari buruzko eta Espainian klima-aldaketarekiko erresilientzia areagotzeko eta zaurgarritasuna murrizteko politikei eta neurriei buruzko txostenak egin eta argitaratuko ditu bost urterik behin gutxienez.

19. artikulua. *Klima-aldaketa aintzat hartzea uraren plangintzan eta kudeaketan.*

1. Klima-aldaketara egokitzeari begira, plangintza eta kudeaketa hidrobiologikoen helburua izango da segurtasun hidrikoa lortzea pertsonentzat, biodibertsitatea babesteko eta jarduera sozioekonomikoetarako, erabileren hierarkiarekin bat etorrira. Horretarako, murriztu egingo dira klima-aldaketarekiko esposizioa eta zaurgarritasuna, eta areagotu egingo da erresilientzia.

2. Plangintza eta kudeaketa hidrobiologikoak Trantsizio Ekologikorako Uraren Estrategian garatutako jarraibideak eta neurriak bete beharko dituzte, betiere autonomia-erkidegoei dagozkien eskumenak hargatik eragotzi gabe. Estrategia hori Administrazio Publikoen plangintzaren tresna programatikoa da, eta Ministro Kontseiluaren erabaki bidez onetsiko da, lege hau indarrean jarri eta urte bateko epearen barruan.

3. Gainerako politikekin koherente izateko, klima-aldaketak eragindako arriskuak sartu beharko dira plangintzan eta kudeaketan, dagoen informazioaren arabera, eta hauek aintzat hartuta:

a) Emari hidrobiologikoen erregimenetan aurrez ikus daitezkeen inpaktuen ondoriozko arriskuak, bai eta akuiferoetan eskura dauden baliabideetan, zeinak zenbait faktoretan egon daitezkeen aldaketekin lotura baitute (temperaturak, prezipitazioak, elurraren pilaketa), edo arroko landareetan aurrez ikus daitezkeen aldaketen ondoriozko arriskuak ere.

b) Klima-aldaketarekin lotutako muturreko fenomenoaren maiztasunaren eta intentsitatearen aldaketen ondoriozko arriskuak, uholdeak eta lehorreak gertatzeari dagokionez.

c) Uraren tenperaturaren igoerarekin lotutako arriskuak eta erregimen hidrologikoan eta jarduera ekonomikoetarako behar den uraren kopuruan izan ditzakeen inpaktuekin lotutako arriskuak.

d) Itsas mailaren igoerak lur azpiko ur-masen, zona hezeen eta kostako sistemen gainean izan ditzakeen inpaktuen ondoriozko arriskuak.

4. Aurreko apartatuan adierazitako arriskuei aurre egiteko, hau egin beharko dute plangintza eta kudeaketa hidrologikoei:

a) Aurrez ikus daitezkeen klima-aldaketaren inpaktuei aurre hartu beharko diete, eta, horretarako, jarduera sozioekonomikoen eta ekosistemen esposizio-maila eta zurgarritasuna identifikatu eta aztertu beharko dituzte, eta neurriak hartu beharko dituzte esposizio eta zurgarritasun hori murrizteko. Apartatu honetan ezarritako azterketak aintzat hartuko ditu, bereziki, muturreko fenomeno klimatikoak, gertatzeko aukerari intentsitateari eta inpaktuari dagokienez.

b) Klima-aldaketaren ondoriozko arriskuak identifikatu eta kudeatu beharko dituzte laborantzan izan dezakeen inpaktuari dagokionez, eta ureztatzeko uraren beharrezan agronomikoei, zentral termikoak eta nuklearrak hozteko beharrezaneiei eta uraren gainerako erabilereiei dagokienez.

c) Aintzat hartu eta plangintzan sartu beharko dituzte klima-aldaketak azaleko eta lur azpiko ur-masen gainean eta haien erreferentzia-baldintzetan izan ditzakeen inpaktuak.

d) Behin klima-aldaketaren inpaktuak aztertu ondoren, dauden baldintzekin eta ur-masak baldintza egokietan mantentzearekin bateragarriak diren uraren erabilerek behar duten egokitzapena zehaztu beharko dute.

e) Aintzat hartu beharko dituzte Trantsizio Ekologikorako Uraren Estrategiak klima-aldaketa dela-eta baldintza eta erabilera egokitzeko eta erresilientzia hobetzeko ezarritako printzipioak, plan hidrologikoetan eta uraren kudeaketan jarduketak identifikatu, ebaluatu eta aukeratzeko.

f) Segurtasun hidrikoa hobetzea xede duten jarduketak sartu beharko dituzte, naturan oinarritutako neurriak barne; segurtasun hori hobetzeko, esposizioa eta zurgarritasuna murriztuko da eta ur-masen erresilientzia hobetuko.

g) Urtegietan sedimentuak pilatzeak eragindako inpaktuak eta sedimentuak mugitzeko irtenbideak jaso behar dituzte plangintzan, helburu bikoitzarekin: urtegien erregulazio-ahalmena mantentzea eta sedimentuak kostaldeko sistemetara eramateko garraioa berrezartzea, hondartzen atzeratzea eta delten subsidiaria geldiarazteko.

h) Jarduketaren finantzaketa-plana egin behar dute, eta lehen apartatuan adierazitako arriskuei aurre egiteko behar besteko finantzaketa bermatu.

i) Klima-aldaketari lotutako inpaktuen jarraipena egin behar dute, jarduketak inpaktu horien egoeraren eta ezagutzan izan diren aurrerapenen arabera egokitzeko.

5. Uholde-arriskuak kudeatzeko planen esparruan, aintzat hartuko da uholdeak kontrolatzeko neurriak hartzearen beharra, basoetako hidrologia zuzentzeko eta higadura prebenitzeko jarduketaren bidez.

20. artikulua. *Klima-aldaketa aintzat hartzea itsaso eta lehorraren arteko jabari publikoaren plangintzan eta kudeaketan.*

1. Itsas ingurunearen plangintza eta kudeaketa klima-aldaketaren aurrean erresilientzia areagotzera bideratuko dira.

2. Kostaldearen plangintza eta kudeaketa Kostaldea Klima-aldaketaren Ondorioetara Egokitzeko Estrategian jasotako jarraibideetara eta neurrietara moldatu beharko dira. Itsasbazterren babes eta erabilera jasagarriari buruzkoa den eta Kostaldeein buruzko uztailaren 28ko 22/1988 Legea aldatzen duen 2013ko maiatzaren 29ko 2/2013 Legearen

zortzigarren xedapen gehigarrian ezarritakoa betetzeko egin da estrategia hori. Helburu hauek izango dituzte plangintzak eta kudeaketak:

a) Espainiako kostaldearen erresilientzia areagotzea klima-aldaketaren eta aldakortasun klimatikoaren aurrean.

b) Klima-aldaketarekiko egokitzapena sartzea Espainiako kostaldearen plangintzan eta kudeaketan.

3. Klima-aldaketaren ondorioak direla-eta kostaldea behar bezala egokitzen dela bermatzeko, itsaso eta lehorraren arteko jabari publikoa okupatzeko tituluen eta haien luzapenen kudeaketa Kostaldeei buruzko uztailaren 28ko 22/1988 Legearen III. tituluaren ezarritakoaren arabera egingo da, eta lege horren 13. ter. artikuluan xedatutakoa aintzat hartuta.

Ondorio horietarako, kontuan hartu beharko da ere aplikatzeko beste araudi batzuetan ezarritakoa, baita kostaldeari eta itsasoari buruzko erregulazioa eta itsaso eta lehorraren arteko jabari publikoaren kontserbazio eta erabilera jasangarriari buruzko erregulazioa ezartzen duten nazioarteko hitzarmenetan ezarritakoa ere. Aintzat hartuko dira faktore hauek, besteak beste: ekosistemen egoera eta eboluzioa; baldintza hidromorfologikoak, klimatikoak eta kostaldearen dinamikari dagozkionak, eta kostaldearen zati bakoitzak jasaten duen erabileren presio metatuta.

4. Itsaso eta lehorraren arteko jabari publikoa okupatzeko tituluen iraupen-epaiek titulua ematen denetik zenbatuko dira, eta egon daitezkeen luzapenak jasoko dira, halakorik egon badaiteke, betiere Kostaldeei buruzko uztailaren 28ko 22/1988 Legean eta Administrazio Publikoen Ondarearen azaroaren 3ko 33/2003 Legean ezarritako gehieneko epaiek gainditu gabe. Erabat deusez izango dira lege hau indarrean jarri ondoren ematen diren administrazio-egintzak artikuluko honetan ezarritakoa betetzen ez badute.

21. artikulua. *Klima-aldaketa aintzat hartzea lurraldearen eta hirigintzaren plangintzan eta kudeaketan, bai eta hiri-inguruneko, eraikingintzako eta garraio-azpiegituretako esku-hartzeetan ere.*

1. Lurraldearen eta hirigintzaren plangintzak eta kudeaketak eta hiri-inguruneko, eraikingintzako eta garraio-azpiegituretako esku-hartzeek helburu hauek izango dituzte nagusiki, klima-aldaketaren ondorioetara egokitzeari dagokionez:

a) Egiten direnean, aintzat hartzea klima-aldaketak eragindako arriskuak, lotutako gainerako politikekin bat eginda.

b) Plangintzarako eta kudeaketarako tresnetan, klima-aldaketaren aurreko egokitzapen progresiboa eta erresilientzia sustatzeko behar diren neurriak sartzea.

c) Eraikingintzaren eta garraio-azpiegituren kalkulurako eta diseinurako jarraibide berriak klima-aldaketaren ondorioetara egokitzea, eta jada onartuta daudenak modu progresiboan egokitzea, xedetzat hartuta isuriak murriztea.

d) Diseinuan, birmoldaketan eta kudeaketan aintzat hartzea «bero-uharte» efektua arintzea, eta, horretarako, hiri-azpiegituretan sortutako hondakin-energiak atmosferan sakabanatzea saihestea eta energia horiek azpiegituretan horietan eta azaleko eraikinetan aprobetxatzea energia-iturri berriztagarri gisa.

2. Energia-iturri berriztagarrietatik energia sortzen duten instalazio berriek biodibersitatearen eta beste balio natural batzuen gainean inpaktu larririk ez dutela bermatzeko, zonifikazio bat ezarriko da, non identifikatuko baitira zein diren eremu sentiberak eta baztertzekoak, zerbitzu ekosistemikoen biodibersitatearako, konektibitatearako eta hornikuntzarako eta beste ingurumen-balio batzuetarako duten garrantzia dela-eta. Horretarako, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak zonifikazio hori islatzen duen tresna kartografiko bat egingo du eta aldian-aldian eguneratuko, autonomia-erkidegoekin koordinatuta, energia berriztagarrien proiektuak batez ere inpaktu gutxienerako kokapenetan gara daitezten.

22. artikulua. *Klima-aldaketa aintzat hartzea elikagaien segurtasunean eta dietan.*

1. Administrazio publikoek klima-aldaketak elikagaien segurtasunean eta dietan dituen ondorioei buruzko ezagutza hobetzea sustatuko dute, baita ondorio horiek murrizteko eta haietara egokitzeko ekintzak diseinatzea ere.

2. Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalan helburu estrategiko zehatzak, lotutako adierazleak eta egokitzapen-neurriak diseinatu eta jasoko dira, klima-aldaketari lotuta elikagaien segurtasunean dauden arriskuak murrizteko, sortzen ari diren elikagaien arriskuak barne.

3. Erresilientzia areagotzeko, eta, aldi berean, karbono-aztarna murrizteko eta kalitateko elikadura sustatzeko, elikagaiak eskuratzea dakarten prestazioak emateko kontratu publikoei dagozkien administrazio-klausula partikularren agirietan, baldin eta kontratuak Estatuko Administrazio Orokorrak eta haren mendeko edo hari lotutako organismoek eta erakundeek egin beharrekoak badira, kontratua gauzatzeko baldintza bereziak ezarri ahal izango dira, elikagai freskoak edo garaikoak eta banaketarako ziklo laburra dutenak lehenets daitezzen, betiere Sektore Publiko Kontratuen azaroaren 8ko 9/2017 Legearen 202. artikuluan xedatutakoarekin eta Europako Erkidegoko zuzenbidearekin bat badator. Lege horrek Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB zuzentarauen transposizioa egiten du Espainiako ordenamendu juridikora.

23. artikulua. *Klima-aldaketa aintzat hartzea osasun publikoan.*

1. Administrazio Publikoek klima-aldaketak osasunaren gainean dituen ondorioei buruzko eta ondorio horiek prebenitzeko ekimenei buruzko ezagutza hobetzea sustatuko dute.

2. Bestalde, Klima-aldaketara Egokitzeko Plan Nazionalaren barruan, helburu estrategiko zehatzak, lotutako adierazleak eta egokitzapen-neurriak diseinatu eta jasoko dira, klima-aldaketari lotuta osasun publikoan dauden arriskuak murrizteko, agertzen ari diren arrisku berriak barne.

24. artikulua. *Biodibertsitatearen babesa klima-aldaketa dela-eta.*

1. Administrazio publikoek espezie basatiek eta habitatek klima-aldaketaren aurrean duten zaurgarritasunari eta erresilientziari buruzko ezagutza hobetzea sustatuko dute, baita ekosistemek isuriak xurgatzeko duten gaitasuna hobetzea ere. Ezagutza hori Natura Ondarearen eta Biodibertsitatearen Espainiako Inbentarioan, Natura Ondarearen eta Biodibertsitatearen Plan Estrategikoan eta Azpiegitura Berdearen eta Konektibitate eta Leheneratze Ekologikoen Estatuko Estrategian txertatuko da, eta natura ondarearen eta biodibertsitatearen kontserbazioa, kudeaketa eta erabilera jasangarria sustatzeko politikak hobetzeko aplikatuko da.

2. Aurreko apartatuan adierazitako helburuarekin bat, eta autonomia-erkidegoen ezinbesteko parte-hartzearekin, lege hau onetsi eta hiru urteko epearen barruan, klima-aldaketaren ondorioen aurrean bereziki sentiberak diren ekosistemak eta espezieak zaintzeko eta leheneratzeko estrategia espezifiko bat aurkeztuko zaio Ingurumen Sektoreko Konferentziari. Besteak beste, ekosistema eta espezie hauek: goi-mendiko ekosistema naturalak eta espezieak, Espainiako lurreko hezeguneak, posidonia-larreak eta ibaiertzetako eremuak, baita klima-aldaketara egokitzeko zeregin berezia betetzeagatik nabarmentzen direnak ere. Horretarako, finantzaketa egokirako lerroak aurreikusiko dira Natura Ondarearen eta Biodibertsitatearen Funtsetan bidez. Estrategia hori administrazio publikoaren plangintzarako tresna programatikoa izango da, eta Ministro Kontseiluaren erabaki bidez onetsiko da. Lurreko ekosistema naturalak, itsasoko ekosistemak eta Espainiako espezie basatiak klima-aldaketara egokitzeko oinarritzko jarraibideak jasoko ditu, baita ekosistema horiek leheneratzeko eta zaintzeko oinarritzko ildoak ere, bereziki uretako ekosistemak edo uraren mendekoak eta goi-mendikoak aintzat hartuta.

3. Legea onetsi eta hiru urteko epearen barruan, naturagune babestuen sarearen eta Natura 2000 sareko espazioen epe ertain eta luzerako adierazgarritasunaren ebaluazioa

aurkeztuko zaio Ingurumen Sektoreko Konferentziari, egon daitezkeen agertoki klimatiko guztiak kontuan hartuta, administrazio eskudunek beharrezkoak diren neurriak ezar ditzaten, hain zuzen, sare horiek, aipatutako epeetan, haien diseinuaren oinarri izan ziren habitatak eta espezieak zaintzeko helburuak betetzen jarrai dezaten.

4. Estatuko Administrazio Orokorrak eta administrazio-erkidegoetakoak, bakoitzak bere eskumenen eremuan, naturagune babestuak eta Natura 2000 sareko espazioak kudeatzeko planen edo tresnen eguneratzeetan eta berrikuspenetan espazio horiek klima-aldaketara egokitzeari buruzko apartatu bat jasoko dute, eta, gutxienez, diagnostiko bat jasoko dute, zeinak eduki hau izango baitu: bereziki zaugarriak diren espezieen eta habitaten zerrenda, helburuak, ekintzak eta aurrerapenaren eta betetze-mailaren adierazleak. Horrez gainera, beste naturagune babestu batzuekin konektatzeko plan bat ere jasoko dute.

5. Lege hau indarrean jarri eta bost urteko epearen barruan, eguneratu egingo dira Natura Ondarearen eta Biodibertsitatearen Espainiako Inbentarioa garatzeko apirilaren 20ko 556/2011 Errege Dekretuan aipatzen diren atlas nazional guztiak, non klima-aldaketak espezieen gainean izango duen inpaktuari buruzko analisi zehatza jasoko baita, une horretan ikusitako agertoki klimatiko garrantzitsuenak aintzat hartuta.

25. artikulua. *Landa-garapena: nekazaritza-politika, baso-politika eta energia berriztagarriak.*

Nekazaritza Politika Erkidearen aplikazioan, nekazaritza-politikaren eta landa-garapenaren arloko beste estrategia, plan eta programetan eta Espainiako Basogintza Planean, Gobernuak neurriak hartuko ditu nekazaritzako lurrek, mendiek eta basoko lurrek klima-aldaketaren aurrean duten zaugarritasuna murrizteko, eta, halakoen kontserbazioa errazteko. Besteak beste, zaugarritasunari buruzko mapa bat egingo da, eta nekazaritzako sistemak eta basoak kudeatzeko jardunbide jasangarriak ebaluatu eta sustatuko dira, haien erresilientzia areagotzeko klima-aldaketaren aurrean. Edonola ere, jardunbide horiek sinergiak sustatuko dituzte ekosistema horietan berotegi-efektuko gasen isurien murrizketarekin.

Energia berriztagarrien hedapena bateragarria izan behar da natura-ondarearen kontserbazioarekin eta lurraldearen antolamendu egokiarekin. Horretarako, helburua izango da hedapena egiten den lurraldean sortzen duen aberastasuna lurralde horren ekonomia aktibatzeke eta gainbehera demografikoari aurre egiteko erabilitea.

26. artikulua. *Karbono-hustubideen xurgatzeko ahalmena sustatzea.*

1. Administrazio publiko eskudunek karbono-hustubideak identifikatzea, sailkatzea, kartografian jasotzea, haien ahalmena areagotzea eta hobetzea sustatuko dute, Nazio Batuen Klima Aldaketari buruzko Gobernuarteko Taldeak definitutako karbono urdinaren hustubideena barne, baita haien ebaluazioa eta kontabilizazioa ere, dauden informazio-iturriak erabilita.

2. Administrazio publikoek, Klimaren Kontseilu Nazionalaren eta Klima-aldaketaren arloko Politikak Koordinatzeko Batzordearen esparruan, beharrezkoak diren neurriak hartuko dituzte jabe diren pertsonak eta erakundeak eta kudeatzaile publiko eta pribatuak, bereziki nekazaritza eta basogintza sektoreetakoak, karbono-hustubideen CO₂-a hartzeko ahalmena handitzeko lanetan parte har dezaten.

3. Aurreko apartatuetan adierazitako helburuak betetzeko, lurreko eta itsasoko karbono-hustubideek eskaintzen dituzten kanpo-efektu positiboak nabarmentzen dituzten ekintzak sustatuko dira, bereziki nekazaritza eta basogintza sektoreek eskaintzen dituztenak. Halaber, hauek sustatzeko ekintzak egingo dira: jatorri primarioko biomasaren erabilera materialen iturri gisa, mendietako baso-produktuen erabilera bizi-ziklo optimoko lehengai gisa, eta zerbitzu ekosistemikoen eta jatorri berriztagarriko eta jasangarriko energiaren erabilera. Horretarako, aipatutako sustapen-ekintza bioekonomiari eman beharreko ezinbesteko laguntzaren esparruan gauzatuko da, bioekonomia landa-eremuen

garapenaren eragilea den heinean. Egiten diren ekintzek airearen kalitateari dagokionez ezarritako betebeharrak bete beharko dituzte.

VI. TITULUA

Trantsizio justurako neurriak

27. artikulua. *Trantsizio Justurako Estrategia.*

1. Trantsizio Justurako Estrategia Estatu mailako tresna da berotegi-efektuko gasen isuri gutxiko ekonomiarako trantsizioak jardueran eta enpleguan sortuko dituen aukerak optimizatzeko, eta trantsizio horretan langileen eta lurraldeen tratamendua bidezkoa eta solidarioa izango dela bermatzeko neurriak identifikatzeko eta neurri horiek hartzeko. Gobernuak trantsizio justurako estrategiak onetsiko ditu bost urterik behin, Ministro Kontseiluaren erabaki bidez, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako ministroak, Laneko eta Gizarte Ekonomiakoak, Industria, Merkataritza eta Turismokoak, Nekazaritza, Arrantza eta Elikadurakoak, Garraioetako, Mugikortasuneko eta Hiri Agendakoak eta Zientzia eta Berrikuntzakoak egindako proposamen bateratua aintzat hartuta. Autonomia-erkidegoek eta gizarte-eragileek ere parte hartuko dute.

2. Trantsizio Justurako Estrategiak eduki hauek izango ditu:

a) Karbono-isuri gutxiko ekonomiarako trantsizio-prozesuaren aurrean zaugarriak izan daitezkeen kolektiboen, sektoreen, enpresen eta lurraldeen identifikazioa.

b) Trantsizio energetikoari lotutako jarduera ekonomikoa eta enplegua sortzeko aukeren azterketa.

c) Trantsizio justurako industria, nekazaritza eta basozaintzako politikak, ikerketa eta garapenekoak, berrikuntzakoak, jarduera ekonomikoa eta enplegua sustatzekoak, bai eta lanerako prestakuntza sustatzekoak ere.

d) Trantsizio energetikoaren esparruaren barruan lan-merkatuaren jarraipena egiteko tresnak, gizarte-eragileen parte-hartzearen eta elkarrizketa sozialerako mahaien bidez.

e) Trantsizio justurako hitzarmenak egiteko esparrua.

3. Trantsizio Justurako Estrategia eta estrategia hori aplikatu eta garatzeko tresnak egiteko, aintzat hartuko da genero-ikuspegia, eta gizarte-inklusioaren eta irisgarritasun unibertsalaren printzipioak betetzen direla zainduko dute.

28. artikulua. *Trantsizio justurako hitzarmenak.*

1. Trantsizio Justurako Estrategiaren esparruan, trantsizio justurako hitzarmenak sinatuko dira, karbono-isuri gutxiko ekonomiarako trantsizioan jarduera ekonomikoa eta haren modernizazioa sustatzeko, baita langile zaugarrien eta baztertuta izateko arriskuan dauden kolektiboen enplegarritasuna sustatzeko ere, bereziki instalazioak ixten edo birmoldatzen direnean.

2. Autonomia-erkidegoek beren eskumenen arabera parte hartuko dute trantsizio justurako hitzarmenetan, eta Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak eta beste administrazio publiko batzuek —bereziki karbono gutxiko ekonomiarako trantsizioaren aurrean zaugarriagoak diren eremu geografikoetako toki-erakundeak— sinatuko dituzte hitzarmenok. Aurretiaz, txostena egingo dute Laneko eta Gizarte Ekonomiako Ministerioak, Inklusioko, Gizarte Segurantzako eta Migrazioetako Ministerioak eta Industria, Turismo eta Merkataritza Ministerioak. Halaber, hitzarmen horietan parte hartu ahalko dute enpresek, enpresa-sektoreetako erakundeek, erakunde sindikalek, unibertsitateek, ikastetxeek, ingurumenaren arloko gobernuz kanpoko elkarteek eta erakundeek, eta interesa duten edo ukitutako gainerako erakundeek.

3. Trantsiziorako hitzarmenek hau jasoko dute:

- a) Ukitutako eremu geografikoaren edo kolektiboaren zaugarritasun-egoeraren ebaluazioa.
- b) Hitzarmenean parte hartzen duten alderdien konpromisoak, trantsiziorako laguntza-neurrien onuradun diren enpresenak barne.
- c) Neurri fiskalak, finantzaketa-neurriak, I+G+b sustatzekoak, digitalizaziorako neurriak, ekintzailatzarakoak, babes sozialekoak eta langileen egokitzapena sustatzeko prestakuntza-jarduerak, betiere hitzarmenean ezarritako helburuak betetzen direla bermatuta.
- d) Neurriak hartzeko egutegia, neurtzeko moduko helburuak eta jarraipena egiteko mekanismoak zehaztuta.
- e) Bidezkotzat jotzen denean, ebakuazio elektrikorako ahalmenaren zati baterako edo ahalmen osorako lehentasunezko sarbidea, baita, azaroaren 22ko 17/2019 Errege Lege Dekretuan ezarritakoarekin bat etorruta, energia elektrikoa sortzeko instalazioak itxi ondoren azkentzen diren emakiden ura eta uraren bolumena erabiltzeko lehentasunezko eskubidea. Errege lege-dekretu horren bidez, presako neurriak hartzen dira sistema elektrikoari eragiten dioten ordainsari-parametroen beharrezko egokitzapena egiteko eta erantzuna ematen zaio energia sortzeko zentral termikoen jarduera eteteko prozesuari.

4. Sektore Publikoaren Araubide Juridikoaren urriaren 1eko 40/2015 Legearen 49.h) artikulua arautzen duenari dagokionez, trantsizio justurako hitzarmenen indarraldia hitzarmenaren klausuletan bertan finkatuko da, eta hasierako indarraldia ezin izango da izan zazpi urtetik gorakoa. Ezarritako indarraldia amaitu aurretik, sinatzaileek hura luzatzea hitzartu ahal izango dute, gehienez ere zazpi urte gehiagorako.

29. artikulua. *Ikatz nazionala ekoizteari uztea.*

1. 2010/787/EB Erabakiaren esparruan, Ikatz Meatze Lehiaezinak Ixteko Espainiako Erresumaren Planean inskribatutako ekoizpen-unitateetako ikatz-baliabideak ustiatzeko baimenak, bestelako baimenak, emakidak, luzapenak edo lagapenak onesteko, Europar Batasunaren erabaki horren babesean emandako laguntzak itzuli beharko dira, ixteko planak hartzen duen epe osoari dagozkionak, hain zuzen. Exijitu beharreko kopurua eta sortutako interesak itzuli egin beharko dira agintari eskudunak beste edozein baimen eman baino lehen.

2. Aurreko apartatuan ezarritakoa meatzeen arloko legerian araututako ustiatzeko baimen edo emakida guztiei aplikatuko zaie, baita lege hau indarrean jartzen denean izapidetze-prozesuan dauden luzapen edo lagapenei ere.

3. Trantsizio Justurako Institutuak zainduko du artikulua honetan ezarritakoa betetzen dela, itxitako meatze-ustiategiak kokatuta dauden lurraldeei dagozkien autonomia-erkidegoekin elkarlanean.

VII. TITULUA

Klima-aldaketari aurre egiteko eta trantsizio energetikoa aurrera eramateko nazio mailako baliabideak

30. artikulua. *Klima-aldaketari aurre egiteko baliabide publikoak.*

1. Europar Batasuneko urte askotarako finantza-esparruan erabakitakoaren baliokide den ehuneko bat gorde beharko da Estatuaren Aurrekontu Orokorretan klima-aldaketaren eta trantsizio energetikoaren arloan ezarritako helburuak lortzen laguntzeko, erregelamenduz ezartzen diren metodologiarekin eta epeekin bat etorruta. Betebehar hori betetzetik salbuetsiko dira lurralde-administrazioei transferitutako baliabideak, baita, duten izaeragatik, klima-aldaketan zuzeneko eraginik ez duten gastuak ere: pertsonal-gastuak, xede soziala dutenak —pentsioak edo langabezia-prestazioa, adibidez—, Estatu Administrazio Orokorren eta Estatu sektore publikoko erakunde eta entitateen finantza-

xede hutsa dutenak —zor publikoaren zerbitzua, adibidez— edo zehazten den beste edozein. Lege honetan ezarritako helburuak betetzeko erabiliko diren zuzkidurak urtero finkatuko dira Estatuaren Aurrekontu Orokorra egiteko esparruaren barruan, aplikatu beharreko araudiarekin eta Gobernuaren politikarekin bat etorrira.

2. Gobernuak, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioaren eta Ogasun Ministerioaren proposamen bateratua kontuan hartuta, gorantz berrikusiko du, 2025. urtea baino lehen, artikulua honen lehenengo apartatua finkatutako ehuneko, hari lotutako plangintzaren emaitzen arabera.

3. Ogasun Ministerioak Zerga eta Finantza Politikako Kontseiluan aurkezten dituen proposamenetan, klima-aldaketaren eta trantsizio energetikoaren arloan ezarritako helburuak lortzen laguntzen duten irizpideak sartzeko aukera aztertuko da, bidezkoa denean.

4. Berotegi-efektuko gasen isuri-eskubideen enkanteetatik lortutako diru-sarrerak klima-aldaketaren eta trantsizio energetikoaren arloko helburuak betetzeko erabiliko dira. Estatuaren Aurrekontu Orokorren urte bakoitzeko legeak behar diren kredituak jasoko ditu Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioaren aurrekontuan, eta gutxienez 450 milioi euro bideratuko dira sistema elektrikora, Sektore Elektrikoari buruzko Legean ezarritako sistema elektrikoaren kostuak finantzatzeko, energia berriztagarriak sustatzeari dagokionez; gainera, sarrera guztien % 30, gehienez, eragin soziala duten neurrietarako bideratu ahal izango dira, ekonomia deskarbonizatua lortzeko trantsizioak eragindako egoerak edo klima-aldaketaren inpaktuekiko zaurgarritasunarekin lotutako egoerak arintzeko.

Urtero, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak txostena egin ondoren, eta Erkidegoan indarrean dagoen araudiarekin bat, berotegi-efektuko gasak isurtzeko eskubideen enkanteetatik lortutako sarreren % 25, gehienez, elektrizitatearen kontsumoarekin lotutako CO₂-aren isuriek eragindako zeharkako kostuen ondorioak konpentsatzeko erabili ahal izango da, karbono-ihesa izateko arriskua duten instalazioetarako.

31. artikulua. *Kontratazio publikoa.*

1. Sektore Publikoko Kontratuen azaroaren 8ko 9/2017 Legean ezarritakoarekin bat etorrira (lege horrek Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2014ko otsailaren 26ko 2014/23/EB eta 2014/24/EB zuzentarauen transposizioa egiten du Espainiako ordenamendu juridikora), kontratazio publiko orotan, zeharka eta aginduzko eran, ingurumenarekin eta energia-jasangarritasunarekin lotutako irizpideak sartuko dira kontratuaren objektuarekin zerikusia badute. Irizpide horiek objektiboak izan beharko dute, kontratazio publikoaren printzipio informatzaileak errespetatu beharko dituzte eta dagokien agirian jaso beharko dira, esleitzen zaien haztapenarekin batera. Horretarako, Sektore Publikoko Kontratuen azaroaren 8ko 9/2017 Legearen 126.4 artikuluan ezarritakoarekin bat etorrira, Estatuko Administrazio Orokorren eta Estatuako sektore publikoko erakundeen eta entitateen kontratazioak isuriak eta karbono-aztarna murrizteko irizpideak sartuko ditu preskripzio tekniko partikular gisa kontratazio-agirietan. Berariaz klima-aldaketari aurre egiteko ezarriko dira irizpide horiek. Hori dela-eta, lege hau indarrean jarri eta urte bateko epearen barruan, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak eta Ogasun Ministerioak prestazioen katalogo bat egingo dute. Katalogo horretan sartuko diren prestazioen kontratazioan, apartatu honetan aipatutako klima-aldaketari aurre egiteko irizpideak aintzat hartuko dira eta isuriak eta karbono-aztarna murrizteko irizpide horiek identifikatuko dira, elikadura jasangarri eta osasuntsuarekin lotutakoak barne. Edonola ere, Sektore Publikoko Kontratuen azaroaren 8ko 9/2017 Legearen 201. artikuluan ezarritakoarekin bat etorrira, kontratazio-organismoek behar diren neurriak hartuko dituzte bermatzeko, kontratuak egikaritzeko orduan, kontratistek bete egiten dituztela ingurumenaren arloan aplikatu beharreko betebeharrak.

2. Sektore Publikoko Kontratuen azaroaren 8ko 9/2017 Legearen 145.2 artikuluan xedatutakoa kontuan hartuta, Estatuko Administrazio Orokorra eta Estatuako sektore publikoko erakundeek eta entitateek proiektuak idazteko lizitazioetan, obra-kontratuen edo

obra-emakidako kontratuen lizitazioetan, besteak beste, irizpide hauetako batzuk sartuko dituzte adjudikazio-irizpideetan:

- a) Lizitatzen diren eraikinen energia-kalifikazio gorenarekin lotutako betekizunak.
- b) Eraikinetan goi-mailako isolamendu termikoa, energia berriztagarriak eta instalazioek isuri gutxi izatea sustatzen duten aurrezpen eta efizientzia energetikoa.
- c) Eraikuntzako material jasangarrien erabilera, materialen balio-bizitza kontuan hartuta.
- d) Obra publikoak eraikitzeke prozesuaren faseetan, berotegi-efektuko gasen isuriak eta airearen beste kutsatzaile batzuk murrizteko neurriak.
- e) Klima-aldaketara egokitzeko neurriak.
- f) Hondakinen sorrera minimizatzea.

3. Horrez gainera, Sektore Publikoko Kontratuen azaroaren 8ko 9/2017 Legearen 125. eta 126. artikuluetan xedatutakoa kontuan hartuta, hauek sartu ahal izango dira, preskripzio tekniko gisa, proiektuak idazteko lizitazioetan eta obra-kontratuen edo obra-emakidako kontratuen lizitazioetan:

- a) Eraikinetan erabiltzen den zura modu jasangarrian eta aztarna ekologikoa kontuan hartuta kudeatutako basoetakoa izatea.
- b) Espezie autoktonoekin basoberritzeko jarduketak, lizitazioaren xede den obra edo zerbitzuaren exekuzioak eragindako karbono-aztarna arintzeko konpentsazio-neurri gisa.

4. Higiezinaren indarreko errentamendu-kontratuak gehienez ere 2030era arte luzatu ahal izango dira errentaria Estatuko Administrazio Orokorra eta Estatuko sektore publikoko erakundeak eta entitateak direnean, eta, 2020ko abenduaren 31n indarrean zegoen Eraikingintzaren Kode Teknikoaren bertsioarekin bat etorrira, energia-kontsumoa ia nulua duten eraikinak ez badira. Arau horretatik salbuetsita daude atzerrian dauden higiezinari dagozkien errentamendu-kontratuak, kokatuta dauden herrialdean indarrean dagoen eraikuntzaren eta ingurumenaren arloko araudian ezarritakoa bete beharko baitute.

32. artikulua. *Merkatu arautuetan negoziatzeko onartutako baloreak dituzten entitateek, kreditu-entitateek, aseguru-entitateek eta berraseguru-entitateek eta sozietateek, tamaina dela-eta, klima-aldaketaren arriskua integratzea.*

1. Merkatu arautuetan negoziatzeko onartutako baloreak igortzen dituzten eta kontu kontsolidatuak aurkezten dituzten sozietateek eta talde kontsolidagarri batean sartuta ez dauden sozietateek, zeinek kudeaketa-txosten kontsolidatuan edo kudeaketa-txosten indibidualean informazio ez-finantzarioaren egoera aurkeztu behar baitute, Merkataritza Kodearen 49.5 artikuluan eta Kapital Sozietateen legearen testu bategina onesten duen uztailaren 2ko 1/2010 Legegintzako Errege Dekretuaren 262.5 artikuluan ezarritakoaren arabera, urteko txosten bat aurkeztu beharko diote Balore Merkatuaren Batzorde Nazionalari kudeaketa-txostenaren barruan. Urteko txosten horretan, klima-aldaketari lotutako arriskuek sozietatean duten finantza-inpaktuaren ebaluazioa, hots, jarduera aldaketa horren eraginpean egoteagatik izandako inpaktuaren ebaluazioa, egin beharko da; ebaluazio horrek ekonomia jasangarrirako trantsizioaren arriskuak eta arrisku horiei aurre egiteko hartzen diren neurriak barne hartuko ditu.

2. Kontseiluaren 2013ko urriaren 15eko (EB)1024/2013 Erregelamenduarekin bat Espainiako Bankuaren eta Europako Banku Zentralaren ikuskapen-erregimenaren pean dauden kreditu-entitateen talde kontsolidagarriek eta talde horietako batean sartuta ez dauden kreditu-entitateek, zuhurtziazko garrantzia duen informazioaren barruan, urteko txosten bat sartu beharko dute, non klima-aldaketari lotutako arriskuek sozietatean duten finantza-inpaktuaren ebaluazioa, hots, jarduera aldaketa horren eraginpean egoteagatik izandako inpaktuaren ebaluazioa, egin beharko baitute; ebaluazio horrek ekonomia jasangarrirako trantsizioaren arriskuak eta arrisku horiei aurre egiteko hartzen diren neurriak barne hartuko ditu. Erregelamendu horren bidez, Europako Banku Zentralari esleitzen zaizkio kreditu-entitateen zuhurtziazko ikuskapenari lotutako politiken arloko zeregin bereziak, eta zuhurtziazko garrantzia duen informazioa

ekainaren 26ko 10/2014ko Legearen 85. artikuluan eta lege hori garatzen duen otsailaren 13ko 84/2015 Errege Dekretuaren 93. artikuluan xedatzen da (10/2014 Legea, ekainaren 26koa, Kreditu-entitateen antolamendu, gainbegiraketa eta kaudimenari buruzkoa). Halaber, beren mailegu- eta inbertsio-zorroa deskarbonizatzeke helburu bereziak argitaratuko dituzte 2023tik aurrera. Helburu horiek bat egin beharko dute Parisko Akordioan ezarritakoarekin.

3. Aseguru- eta berraseguru-entitateen talde kontsolidagarrien eta Aseguru- eta Pentsio Funtsen Zuzendaritza Nagusiaren ikuskapen-erregimenaren pean dauden talde kontsolidagarri horietako batean sartuta ez dauden aseguru- eta berraseguru-entitateen kasuan, Aseguru- eta berraseguru-entitateen antolamendu, gainbegiraketa eta kaudimenaren uztailaren 14ko 20/2015 Legean ezarritakoarekin bat etorrira, urteko txosten bat argitaratu beharko dute, eta Aseguru- eta Pentsio Funtsen Zuzendaritza Nagusiari bidali, Aseguru- eta berraseguru-entitateen antolamendu, gainbegiraketa eta kaudimenaren azaroaren 20ko 1060/2015 Errege Dekretuaren 93. artikuluan finantza-egoerari eta kaudimenari buruzko txostenerako ezarritako epeetan. Urteko txosten horretan, klima-aldaketari lotutako arriskuek sozietateen duten finantza-inpaktuaren ebaluazioa, hots, jarduera aldaketa horren eraginpean egoteagatik izandako inpaktuaren ebaluazioa, egin beharko da; ebaluazio horrek ekonomia jasangarrirako trantsizioaren arriskuak eta arrisku horiei aurre egiteko hartzen diren neurriak barne hartuko ditu.

4. Kontu kontsolidatuak aurkezten dituzten sozietateak eta talde kontsolidagarri batean sartuta ez dauden sozietateak, zeinak aurreko apartatueta sartutakoak ez baitira eta, Merkataritza Kodearen 49.5 artikuluan eta Kapital Sozietateen Legearen testu bategina onesten duen uztailaren 2ko 1/2010 Legegintzako Errege Dekretuaren 262.5 artikuluan ezarritakoaren arabera, kudeaketa-txosten kontsolidatuan edo kudeaketa-txosten indibidualean informazio ez-finantzarioaren egoera aurkeztu behar baitute, urteko txosten bat argitaratuko dute beren kudeaketa-txostenaren barruan. Urteko txosten horretan, klima-aldaketari lotutako arriskuek sozietateen duten finantza-inpaktuaren ebaluazioa, hots, jarduera aldaketa horren eraginpean egoteagatik izandako inpaktuaren ebaluazioa, egin beharko da; ebaluazio horrek ekonomia jasangarrirako trantsizioaren arriskuak eta arrisku horiei aurre egiteko hartzen diren neurriak barne hartuko ditu. Txostena sozietateen web-orri korporatiboan argitaratuko da.

5. Goiko apartatueta aipatutako klima-aldaketaren ondoriozko arriskuek sozietatearen gainean izango duten finantza-inpaktuaren zenbatespenari buruzko txostenen edukia errege-dekretu bidez zehaztuko da, lege hau onetsi eta bi urteko epearen barruan, eta alderdi hauek sartuko ditu informazioa emateko betebeharretan:

a) Erakundearen gobernu-egitura, organo bakoitzak betetzen duen eginkizuna adierazita, klima-aldaketarekin lotutako arriskuen eta aukeren identifikazioari, ebaluazioari eta kudeaketari dagokienez.

b) Entitateek klima-aldaketari lotutako finantza-arriskuei aurre egiteko duten ikuspegi estrategikoa, bai egokitzeari dagokionez, bai arintzeari dagokionez, aintzat hartuta txostena idazteko unean dauden arriskuak zein etorkizunean ager daitezkeenak. Une bakoitzean arriskuak arintzeko ekintzak identifikatu beharko dira.

c) Klima-aldaketari lotutako arriskuek eta aukerek erakundearen jardueretan eta estrategian, bai eta finantza-plangintzan ere, dituzten inpaktu errealak eta izan ditzaketenak.

d) Klimari lotutako arriskuak identifikatu, ebaluatu, kontrolatu eta kudeatzeko prozesuak eta horiek nola integratzen diren negozio globalaren arrisku-analisan, bai eta erakundeak nola integratuko dituen arriskuaren kudeaketa globalean ere.

e) Klima-aldaketari lotutako arrisku eta aukera nabarmenak ebaluatu eta kudeatzeko erabilitako metrikak, agertokiak eta helburuak, eta, kalkulatu bada, karbono-aztarnaren 1, 2 eta 3 zenbakiko irismenak, eta zer egingo den hura murrizteko.

33. artikulua. *Klima-aldaketaren arriskua finantza- eta energia-sisteman integratzea.*

1. Espainiako Bankuak, Balore Merkatuaren Batzorde Nazionalak eta Aseguruen eta Pentsioen Funtzen Zuzendaritza Nagusiak txosten bat egingo dute elkarrekin, bi urterik behin, bakoitzak bere eskumen esparruan, non adieraziko baitute zenbateraino bat egiten den Parisko Akordioa eta Europar Batasunaren araudiko helburu klimatikoekin, etorkizuneko agertokiak oinarritzat hartuta. Horrez gainera, klima-aldaketak Espainiako finantza-sistemarentzat duen arriskuaren ebaluazioa eta arrisku horri aurre egiteko politikak jasoko dira. Txostena Finantza Egonkortasuneko Kontseiluaren Makrozuhurtzia Agintaritzaren (AMCESFI) eremuan koordinatuko da. Txostenean arriskua arintzeko beharrezkotzat jotzen diren proposamenak jasoko dira, eta argitaratu egin beharko da, bai eta Diputatuen Kongresura eta Senatura bidali ere.

2. Sistema elektrikoaren operadoreak, gas-sistemaren kudeatzaile teknikoak eta Hidrokarburoen Konpainia Logistikoak (CLH) txosten bat bidaliko diote bi urterik behin Trantsizio Energetikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioari, bakoitzak bere eskumenean eremuan. Txosten horretan energia-sistema deskarbonizatu batek erakundearen jardueretan, estrategian eta finantza-plangintzan eragin ditzakeen arriskuen eta aukeren ebaluazioa jasoko da. Halaber, sistema elektrikoaren operadoreak, gas-sistemaren kudeatzaile teknikoak eta Hidrokarburoen Konpainia Logistikoak (CLH) Trantsizio Energetikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioari jakinarazi beharko diote zenbateraino bat datozen beren jarduerak Inbertsio jasangarriak ahalbidetzeko esparru baten ezarpenari buruzko (EB) 2020/852 Erregelamenduarekin, zeinak (EB) 2019/2088 Erregelamendua aldatu baitzuen.

34. artikulua. *Sektore elektrikoa deskarbonizatzeko estrategia.*

5. artikuluan ezarritako 2050erako Deskarbonizaziorako Estrategiaren garapenarekin bat, Gobernuari baimena ematen zaio Sektore Elektrikoari buruzko abenduaren 26ko 24/2013 Legearen 6. artikuluan definitutako merkatuaren operadoreari, sistemaren operadoreari, garraiolariari eta banatzaileei eska diezaien deskarbonizaziorako estrategia bat egin eta aurkezteko haien jarduketa-eremuari dagokionez. Erregelamendu bidez ezarriko dira estrategia horietan sartu beharreko baldintzak eta gutxieneko irizpideak.

VIII. TITULUA

Hezkuntza, ikerketa eta berrikuntza klima-aldaketari aurre egiteko eta trantsizio energetikorako

35. artikulua. *Hezkuntza eta trebakuntza klima-aldaketari aurre egiteko.*

1. Espainiako hezkuntza-sistemak gizartea klima-aldaketari aurre egiteko erantzunetan inplikatzeko sustatuko du. Horretarako, indartu egingo ditu klima-aldaketari eta haren ondorioei buruzko ezagutza, karbono gutxiko eta klima-aldaketarekiko erresilientea den jarduera tekniko eta profesionalerako trebakuntza, baita behar den erantzukizun pertsonala eta soziala eskuratzea ere.

2. Gobernuak berrikusi egingo du zeharka hezkuntza-sistemaren parte diren irakaskuntzen oinarritako curriculumean klima-aldaketari eta jasangarritasunari ematen zaian tratamendua, bai eta garapen jasangarriko hezkuntza errealitate bihurtzeko behar diren elementuak ere. Halaber, Gobernuak, bere eskumenean barruan, irakasleak arlo horretan behar bezala prestatuta daudela bermatzeko ekintzak sustatuko ditu.

Unibertsitateek unibertsitateko titulu ofizialak lortzeko ikasketa-planetan klima-aldaketari ematen zaion tratamendua berrikusi dezaten sustatuko du Gobernuak, koherentea denean haien berezko eskumenean arabera. Halaber, unibertsitateko irakasleak arlo honetan prestatzea sustatuko du.

3. Gobernuak berrikusi eta eguneratua gordeko du Lanbide Kualifikazioen Katalogo Nazionala, baita Lanbide Heziketaren arloan ingurumen-jasangarritasunaren eta klima-

aldaketa eta trantsizio energetikoaren berezko lanbide-profiletan gaitzen duten prestakuntza-eskaintzen katalogoa ere.

4. Gobernuak, bere eskumenen barruan, laneko esperientziaren bidez eta prestakuntza ez-formalaren bidez lortutako lanbide-gaitasunak egiaztatzeko prozesua sustatuko du, eta klima-aldaketari aurre egiteko bidean eta trantsizio energetikorako bidean aurrera egiteko hezkuntza eta trebakuntza bultzatuko ditu.

5. Gobernuak aintzat hartuko du heziketa informalak heziketa formalarekin eta heziketa ez-formalarekin batera duen eragina, eta erabili egingo du klima-aldaketaren ondorioen gainean eta gizakiaren jarduerak aldaketa horretan duen inpaktuaren gainean herritarrak sentsibilizatu eta kontzientziatzeko kanpainak egiteko. Horrez gainera, Gobernuak eta administrazio publikoek baliabideak eta bitartekoak aitortu eta eskainiko dituzte entitateek heziketa ez-formaleko jarduerak egin ahal ditzaten, bereziki zaurgarriak diren taldeak —umeak eta gazteak— klima-aldaketari aurre egiteko borrokan inplikatzeko beste bide bat baita.

36. artikulua. *Klima-aldaketari eta trantsizio energetikoari buruzko ikerketa, garapena eta berrikuntza.*

1. Gobernuak, bere eskumenen barruan, klima-aldaketa eta trantsizio energetikoa zientziaren, teknologiararen eta berrikuntzaren Espainiako estrategien eta ikerketa zientifiko eta teknikorako eta berrikuntzarako Estatuko planen lehentasunen barruan sartzea sustatuko du, eta finantzaketa egokia bultzatuko du.

2. Ikerketa zientifiko eta teknikorako eta berrikuntzarako Estatuko planek diziplina anitzeko ebaluazio zientifiko-teknikoa egiten duten taldeek klima-aldaketari eta trantsizio energetikoari buruzko ebaluazioan parte har dezaten sustatuko dute. Talde horiek aditu independenteek osatuko dituzte, eta kualifikatuta egon beharko dute aipatutako alderdiekin lotutako ikerketa-, garapen- eta berrikuntza-ildoak aztertzeko.

IX. TITULUA

Gobernantza eta parte-hartze publikoa

37. artikulua. *Klima-aldaketaren eta Trantsizio Energetikoaren arloko Adituen Batzordea.*

1. Klima-aldaketaren eta Trantsizio Energetikoaren arloko Adituen Batzordea sortzen da energiari eta klima-aldaketari buruzko politikak eta neurriak —araudiak barne— ebaluatzeko eta haien gaineko gomendioak egiteko organo gisa. Urtero txosten bat egingo du Diputatuen Kongresura bidaltzeko, bertan eztabaidatu dadin, Gobernuaren parte-hartzearekin.

2. Klima-aldaketaren eta Trantsizio Energetikoaren arloko Adituen Batzordeak Estatuko Administrazio Orokorreko erabateko autonomiaz garatuko du bere jarduera, eta gizonen eta emakumeen kopuru parekidea izango du. Erregelamendu bidez zehaztuko dira batzordearen osaera, antolaera eta funtzionamendua.

3. Gobernuak Adituen Batzordeak egindako txosten bakoitzaren aurrean duen iritzi arrazoitua argitaratuko du Diputatuen Kongresuan egin behar den eztabaida egin baino 15 egun natural lehenago gutxienez.

38. artikulua. *Erakundeen arteko kooperazioa klima-aldaketari eta energiari dagokienez.*

2021eko abenduaren 31tik aurrera, autonomia-erkidegoek energiari eta klimari buruz indarrean dituzten planen informazioa eman beharko dute Klima-aldaketaren arloko Politikak Koordinatzeko Batzordean. Plan horiek klima-aldaketaren eta trantsizio energetikoaren arloan lege honen helburuekin bat eginda hartutako neurriak eta hartu nahi diren neurriak jasotzen dituzten dokumentu bereziak dira.

39. artikulua. *Parte-hartze publikoa.*

1. Klima-aldaketari aurre egiteko eta karbono gutxiko ekonomia baterako trantsizio energetikoa bideratzeko onartzen diren planak, programak, estrategiak, tresnak eta xedapen orokorrak lantzeko orduan formula irekiak eta irisgarri dauden kanalak baliatuko dira, zeinek interesa duten eragile sozialen eta ekonomikoen, eta, oro har, herritarren parte-hartzea bermatuko baitute, komunikazio, informazio eta zabalkunderako kanalen bidez, Ingurumenaren arloan informazioa irisgarri egoteko, herritarrek parte hartzeko eta justizia irisgarri egoteko eskubideak arautzen dituen uztailaren 18ko 27/2006 Legean ezarritakoarekin bat etorrira. Halakoak egiteko, eta parte hartzeko eta eztabaidatzeko beste tresna batzuk erabiltzeko aukera hargatik eragotzi gabe, Gobernuak indartu egingo ditu jada dauden parte hartzeko mekanismoak, eta modu egituratuan bermatuko du herritarren parte-hartzea klima-aldaketaren inguruko erabakiak hartzeko prozesuan. Horretarako, Estatu mailako Klima-aldaketaren Herritarren Batzarra eratuko du eta batzar autonomikoak eta udal mailako batzarrak eratzea gomendatuko du. Batzarraren osieran, kontuan hartuko da emakumeen eta gizonen ordezkariak orekatuaren printzipioa, eta gazteek parte hartuko dute. Batzarraren osaera, antolaera eta funtzionamendua ministro-aginduz ezarriko dira.

2. Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak, gainerako ministerio-departamentuekin elkarlanean, web-orri berezi bat garatuko du eta eguneratuta izango du herritarrek eskura izan dezaten klima-aldaketari eta trantsizio energetikoari buruzko informazioa.

40. artikulua. *Berotegi-efektuko gasen arloko politikak, neurriak, inbentarioak eta proiektzioak.*

1. Lege hau indarrean jarri eta urte bateko epearen barruan, erregelamendu bidez neurriak ezarriko dira berotegi-efektuko gasen inbentario nazionaleko isuriei buruzko datuak, isurien proiektzioak eta lege honetan, energiaren eta klimaren plan nazional integratuetan, ingurumen-ebaluazio estrategikoan, 2050erako Deskarbonizaziorako Estrategian ezarritako helburuak eta berotegi-efektuko gasak murrizteko nazioarteko edo estatuko beste edozein helburu betetzeko ezarritako, hartutako eta aurrez ikusitako politikak eta neurriak koordinatzeko, haien jarraipena egiteko, halakoak ebaluatzeko eta argitara emateko, txostenak egiteko eta Europako Batzordeari, Nazio Batuen Klima Aldaketari buruzko Esparru Hitzarmenari eta eskatzen dituen beste edozein organori jakinarazteko.

2. Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak txostenak egin eta eguneratuko ditu aldian-aldian; batetik, Estatuak nazio-, Erkidego- edo nazioartean bereganatutako informazio-betebeharrak betetzeko, eta bestetik, klima-aldaketaren arloko politiken eta neurrien betetze-mailaren egoeraren, horiek klimaren eta ingurumenaren arloko helburuei egiten dieten ekarpenaren eta haien eraginkortasunaren berri emateko funtsezko informazio-iturri bat izateko ere. Txosten horiek Gobernuaren Gai Ekonomikoetarako Batzorde Delegatuari aurkeztuko zaizkio, onar ditzan. Erregelamenduz ezarriko da txostenak aurkezteko maiztasuna.

3. Europar Batasuneko eta nazioarteko araudiarekin bat, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak arlo honetako politikei eta neurriei buruzko informazioaren eta iturrien isuriei eta isuri antropogenikoen proiektzioei eta hustubideen berotegi-efektuko gasen xurgapenari buruzko informazioaren egokitasuna, gardentasuna, zehaztasuna, koherentzia, alderagarritasuna eta sakontasuna bermatzeko egitura instituzionala eta prozedurak arautuko ditu. Horren barruan, datuen, metodoen eta ereduaren erabilera eta aplikazioa sartzan da, baita kalitatea bermatu eta kontrolatzeko eta sentsibilitatea aztertzekeo jarduerak egitea ere.

Egitura eta prozedura horiek bermatu beharko dute politika horiek bat datozela airearen kutsatzailen inbentario nazionalekin eta, atmosferara egindako isuriaren arloan, nazioartean eta Europan ezarritako araudiaren esparruan hartutako informazioa emateko betebeharrak betetzeko Estatuak egin behar dituen gainerako txostenekin.

4. Bere zereginak betetzeko, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak informazioa eskatu ahal izango dio gainerako ministerioetako edo haien mendeko erakundeetako edozein unitateri, berotegi-efektuko gasen isuriak eta xurgapenak zenbatesteko eta haien proiektzioak kalkulatzeko, baita inpaktu ekonomikoak eta ingurumenaren gaineko inpaktuak ebaluatzeko ere. Eskatutako formatuan eta egituran eman beharko dituzte datuak ministerioek eta erakundeek.

5. Artikulu honen aurreko apartatueta ezarritakoa betetzeko, Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak lankidetzarako mekanismoak ezarriko ditu Estatuko Administrazio Orokorrekoak ez diren eta klima-aldaketa arintzeko eta aldaketara egokitzeko politikak eta neurriak diseinatzeko eta gauzatzeko eskumena duten beste erakunde publiko edo administrazio publiko batzuekin elkarlanean aritzeko.

Lehenengo xedapen gehigarria. *Indar Armatuen eta Segurtasun Indar eta Kidegoen ekipoak, armen sistemak, instalazioak eta jarduerak lege honen eremutik baztertzea.*

Lege honen aplikazio-eremutik kanpo geratzen dira xedetzat Defentsa Nazionalaren eta Segurtasun Publikoaren funtsezko interesak babestea duten ekipoak, armen sistemak, instalazioak eta jarduerak. Hala ere, Defentsa Ministerioak eta Barne Ministerioak ahalegina egingo dute bermatzeko Estatuko Indar Armatuen eta Segurtasun Indar eta Kidegoen jarduna lege honen helburuekin bat eginda gauzatu dadin, ahal den neurrian.

Bigarren xedapen gehigarria. *Jatorri fosileko produktu energetikoen arloko desinbertsioa.*

Lege hau indarrean jarri eta bi urteko epearen barruan, Ekonomia Gaietako eta Transformazio Digitaleko Ministerioak, Ogasun Ministerioak, Industria, Turismo eta Merkataritza Ministerioak eta Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak egoerari buruzko azterlan bat egingo dute eta egutegi bat proposatuko dute Estatuko Administrazio Orokorra eta Estatuko sektore publikoa osatzen duten organismo eta entitateek bazter ditzaten merkataritza-jardueraren barruan jatorri fosileko produktu energetikoak erauzten, fintzen edo prozesatzen dituzten enpresetan edo erakundeetan dituzten partaidetzak edo finantza-tresnak.

Hirugarren xedapen gehigarria. *Nazioarteko finantzaketa klimatikorako estrategia.*

Ministro Kontseiluaren erabaki bidez, nazioarteko finantzaketa klimatikorako estrategia bat onetsiko da plangintza-tresna gisa, eta helburu hauek izango ditu:

a) Espainiako Erresumaren nazioarteko finantzaketa klimatikoaren arloko konpromisoak betetzea.

b) Cooperación Española erakundeak garatutako ekintza klima-aldaketari aurre egiteko helburuekin bat datorrela bermatzea, baita klimaren agenda eta garapen jasangarrirako helburuak integratzen dituela ere. Printzipio horiek bere arau-esparruan eta plangintzarenean txertatu behar ditu.

c) Garapen bidean dauden herrialdeetan klima-aldaketari aurre egiteko dauden kooperaziorako eta inbertsiorako aukerak aprobetxatzea, eta garapen jasangarrirako helburuekin bat etorrira, Espainian eta kooperazioaren xede diren herrialdeetan balioa eta enplegua sortzen laguntzea.

d) Klima-aldaketa eta garapen jasangarrirako helburuak modu koordinatuan txertatzea nazioarteko finantzaketa-tresnetan eta enpresak nazioartekotzen laguntzeko tresnetan. Horretarako, hobetu egingo dira merkataritzako hitzarmenak, elkarrekotasun-klausulak sartuta ingurumenaren arloko eskakizunei dagokienez.

e) Garapen bidean dauden herrialdeetan, nazioarteko finantzaketarako, kooperaziorako eta inbertsiorako tresnak batez ere trantsizio ekologikoa sustatzera bideratzea.

Laugarren xedapen gehigarria. *Neurri osagarriak abiazio zibilaren arloan.*

Garraioetako, Mugikortasuneko eta Hiri Agendako ministroaren agindu bidez, eta Trantsizio Energetikorako eta Erronka Demografikorako Ministerioak txostena egin ondoren, Aireko Segurtasunaren Estatu Agentziaren ikuskapenaren pean dauden aireko konpainiek, interes orokorreko aireportuak kudeatzen dituzten erakundeek eta aireko garraio-zerbitzuak ematen dituzten enpresek egin behar dituzten auditoria energetiko operazionalen eta ingurumen-jasangarritasunerako plan estrategikoen betekizunak ezarriko dira. Izan ere, auditoria eta plan horiek egin behar dituzte isuriak murriztera bideratutako hobetze aukerak identifikatzeko eta energiaren eta klimaren arloko helburuak lortzeko egin dezaketen ekarpena sendotzeko.

Bosgarren xedapen gehigarria. *Ekonomia zirkularraren sustapena.*

Lege hau indarrean jarri eta sei hilabeteko epearen barruan, Gobernuak hondakinen eta lurzoru kutsatuen lege-proiektu bat bidaliko du Gorteetara. Proiektu horren ardatz nagusietako bat izango da ekonomia zirkularra sustatzea, España Circular 2030 Ekonomia Zirkularraren Espainiako Estrategian ezarritakoaren ildotik. Helburua da ekonomia jasangarria, deskarbonizatua, baliabideen erabilera efizientea dena eta lehiakorra lortzen laguntzea.

Ekonomia Zirkularraren Espainiako Estrategiaren esparruan, Gobernuak hiru urteko ekintza-planak garatuko ditu, non Parisko Akordioan ezarritako helburu klimatikoekin, Green New Deal delakoaren jarduketak-lerroekin, Europako Batzordearen ekonomia zirkularrari buruzko helburuekin eta Espainiako Estrategiaren helburuekin bat egiten duten neurriak eta ekintza-plan sektorialak jasoko baitira.

Trantsizio Ekologikorako eta Erronka Energetikorako Ministerioak, Udalerrien eta Probintzien Espainiako Federazioak eta autonomia-erkidegoek ekonomia zirkularraren arloan ekonomiaren deskarbonizazioa sustatzeko egiten diren jarduketak koordinatuko dituzte, administrazioen arteko kooperaziorako dauden erakundeekin bitartez.

Seigarren xedapen gehigarria. *Trenbideko garraioa.*

1. Gobernuak bidaiariak garraiatzeko trenaren erabilera sustatuko du mugikortasun jasangarriaren eta garraio publikoaren finantzaketaren etorkizuneko legean, eta beharrezkoak diren neurriak ezarriko ditu garraio bide hori sustatzeko gehiago kutsatzen duten beste batzuen aurrean.

2. Salgaien garraioaren arloan, haren energia-efizientzia eta lehiakortasuna hobetzeko, Gobernuak, salgaien garraioan, 300 kilometrotik gorako distantzietan trenbidea baliatzeko helburuak ezarriko ditu, aipatutako mugikortasun jasangarriaren eta garraio publikoaren finantzaketaren legean ezarriko denarekin bat.

Gobernuak salgaien trenbide bidezko garraioa sustatzeko estrategia bat prestatuko du bere plangintza estrategikoaren esparruan, non lekua izan beharko baitute garraio bide honen lehiakortasuna areagotzeko lagungarriak izan daitezkeen eremu guztiei eragiten dizkieten neurriak.

Zazpigarren xedapen gehigarria. *Fiskalitate berdea.*

Lege hau onetsi eta sei hilabeteko epearen barruan, Gobernuak adituen talde bat sortuko du, erreforma fiskala ebaluatu dezan fiskalitate berdea aintzat hartuta. Edonola ere, arlo horretan sartzen diren aldaketak egoera ekonomikoaren arabera izan beharko dira.

Zortzigarren xedapen gehigarria. *Energia berriztagarrien arloko ikerketa, garapena eta berrikuntza.*

1. Energia berriztagarrien inguruko ikerketa eta berrikuntza sustatzeko, nazio mailan dauden entseguetarako instalazioen erabilera sustatuko da, hain zuzen, lurreko eta

itsasoko energia berriztagarriak garatzen eta lege honetan ezarritako helburuak betetzen lagunduko duten ikerketarako eta berrikuntzarako proiektu teknologikoak gauzatzea ahalbidetuko dutenak.

2. Horretarako, eta Ekonomia suspertze aldera energiaren arloko eta beste esparru batzuetako neurriak onartzen dituen ekainaren 23ko 23/2020 Errege Lege Dekretuan ezarritakoa hargatik eragotzi gabe, Gobernuak, bere eskumenen barruan, esparru berezi bat arautuko du entseguetarako instalazio horietarako. Esparru horrek hauek jaso beharko ditu: halakotzat jotzeko prozedura, instalazio horiek arautzen dituzten arauak bete behar dituzten printzipioak eta betekizunak, baimena emateko prozedura sinplifikatuak, instalazioetan garatzen diren proiektu pilotuei aplikatu ahal izango zaizkien salbuespenak eta finantzaketa-iturriak. Iturri horiek ez diete eragingo, inola ere, sistema elektrikoaren eta gas-sistemaren baliabide arautuei.

3. Entseguetarako instalazioetara sartzeko aukera, proben eremu kontrolatua diren heinean, edo bertan proba edo proiektu pilotuak egiteko aukera soilik emango da ikerketarako edo berrikuntzarako; halaber, programatutakoaren arabera gauzatzeko behar den denboran baino ez dira erabiliko, eta ez du inola ere ekarriko ikerketa eta berrikuntza horrekin loturarik ez duten merkataritza- edo industria-jarduerak egiteko baimena ematea.

4. Proposatutako proiektu pilotuek eta probek ez dute bete beharko energia berriztagarrien sorrera, biltegitratze eta banaketarekin lotutako merkataritza- edo industria-jarduerari aplikatu beharreko araudi berezia. Dena den, lege honetan xedatutakoa, eta lege hau garatzeko ematen den araudian eta aplikatu behar zaien gainerako araudian xedatutakoa bete beharko dute, betiere autonomia-erkidegoei dagozkien eskumenak hargatik eragotzi gabe.

5. Proben ingurune kontrolaturako sarbidea entseguetarako instalazioak koordinatzeko batzorde baten barruan onetsiko da. Batzorde horretan, energia berriztagarriekin lotura duten jarduerak garatzeari dagokionez eskumenak dituzten agintaritza publikoen ordezkariak parte hartuko dute.

6. Arlo honetan eskumena duten agintariak elkarlanean arituko dira proben ingurune kontrolatua baliagarria izan dadin lege honetan ezarritako helburuak eta printzipio gidariak bermatzeko. Horretarako, agintari publikoek lankidetzan jardungo dute aurrez ikusitako proben gune kontrolatuak behar bezala funtzionatzea lortzeko, eta, beren eskumenen esparruan eta berme egokiek, erraztasunak emango dituzte probak egiteko.

7. Lege hau garatzeko beharrezkoak diren erregelamenduzko xedapenak eta administrazio-jarduketak bideratuko ditu Gobernuak.

Bederatzigarren xedapen gehigarria. Estatuko Administrazio Orokorrean energia-kontsumoa murrizteko plana.

Lege hau indarrean jarri eta urte bateko epearen barruan, Energia Dibertsifikatzeko eta Aurrezteko Institutuak (IDAE) plan bat aurkeztuko du Estatuko Administrazio Orokorrean diren energiaren zentro kontsumitzaileek beren energia-kontsumoa murriztu dezaten 2030erako, «Espainian eraikingintzaren sektoreko birgaikuntza energetikorako epe luzeko estrategia» eta «Energiaren eta Klimaren Plan Nazional Integratua 2021-2030» dokumentuetan ezarritakoarekin bat etorrita. Horretarako, energia aurrezteko eta energia-efizientzia lortzeko neurriak hartuko dira.

Lehenengo xedapen iragankorra. Indarrean dauden plan eta programak.

Lege hau indarrean jarri aurretik Gobernuak onetsitako planei eta programei dagokienez, legearen 4. edo 5. artikuluan ezarritako xedea eta edukia badituzte, aplikatzekoak izaten jarraituko dute, baina plan eta programa horien aldaketak edo berrikuspenak aipatutako artikuluetan ezarritakoaren arabera izapidetu eta onetsiko dira.

Bigarren xedapen iragankorra. *Hidrokarburoekin loturiko esplorazioa, ikerketa eta ustiapena.*

1. Lege honen 9. artikuluan xedatutakoa aplikatuko zaie lege hau indarrean jartzen denean izapidetze-prozesuan dauden hidrokarburoekin loturiko esploratzeko eta ikertzeko baimen-eskabide guztiei.

2. Indarrean dagoen ikerketa-baimen bati lotutako ustiapen-emakiden inguruko eskabideak lege hau indarrean jarri aurretik izapidetze-prozesuan badaude, ikerketa-baimena eman zenean aplikatu behar zen araudia bete beharko da, luzatzeko aukerari dagokionez izan ezik, berariaz baztertzeko baita aukera hori.

3. Edonola ere, ez da izapidetzeko onartuko lege hau indarrean jarri baino lehen hasita ez zegoen hidrokarburoak ustiatzeko baimena emateko eskabiderik.

4. Jurisdikzio uretan, ekonomia-eremu eskusiboan eta plataforma kontinentalean dauden hidrokarburoen aztarnategiei dagokienez indarrean dauden ikertzeko baimenak eta ustiatzeko emakidak ezin izango dira inolaz ere luzatu 2042ko abenduaren 31tik aurrera.

Hirugarren xedapen iragankorra. *Klima-aldaketa aintzat hartzea hiri-garapenaren, eraikuntzaren eta garraioaren azpiegituren plangintzaren eta kudeaketaren garapenean.*

Lege honen 21. artikulua 1. apartatuko a) eta b) letretan hiri-garapenaren, eraikuntzaren eta garraioaren azpiegituren plangintzan eta kudeaketan klima-aldaketa aintzat hartzeari buruz ezarritakoari dagokionez, xedatutakoa ez zaie aplikatuko lege hau indarrean jartzen denean izapidetze-prozesua amaituta duten planei, programei eta azterlanei. Dokumentu horiei gerora egiten zaizkien aldatetetan azterketa-fasean sartu ez ziren irizpideak sartu beharko dira.

Xedapen indargabetzaile bakarra. *Arauk indargabetzea.*

Indargabeturik geratzen dira lege honetan xedatutakoaren aurkakoak diren maila bereko edo beheragoko xedapen guztiak.

Azken xedapenetako lehenengoa. *Hidrokarburoen Sektorearen urriaren 7ko 34/1998 Legea, Sektore Elektrokoari buruzko abenduaren 26ko 24/2013 Legea eta Hazkuntza, lehiakortasuna eta efizientzia sustatzeko urgentziazko neurriak onartzen dituen urriaren 15eko 18/2014 Legea aldatzea, sektore elektrokoaren eta gas naturalaren sektorearen zorpetze-mailari eta jarduera arautuen ordaintetari dagokienez.*

1. Hidrokarburoen Sektorearen urriaren 7ko 34/1998 Legearen 62. artikuluari 6. apartatua eransten zaio, eta honela dio:

«6. Jarduera arautuak egiten dituzten sozietateek ezin izango dute mailegurik eman, bermerik jarri, ez eta talde bereko beste sozietateen edo loturiko zatien mailegutan abalik eman ere, betiere jarduera liberalizatuak edo Espainiako gas naturalaren sektorearekin loturirik ez duten bestelako jarduerak egiten badituzte. Debeku horren salbuespen dira talde bereko sozietateei egindako maileguak, xedea bada diruzaintzaren kudeaketa zentralizatua, eta sozietate horiek jarduera liberalizaturik edo Espainiako gas naturalaren sektorearekin loturirik ez duen bestelako jarduerarik egiten ez badute».

2. Sektore Elektrokoari buruzko abenduaren 26ko 24/2013 Legearen 14. artikuluari 8 bit apartatua eransten zaio, eta honela dio:

«8 bis. Garraio-jarduerak eta banaketakoak ordaintzeko metodologiek pizgarri ekonomikoak jaso beharko dituzte instalazioen eskuragarritasuna hobetzeko, zor jasangarriaren egitura edukitzea ahalbidetuko duen zorpetze-maila egokia bermatzeko, eta beste helburu batzuetarako. Pizgarri horiek positiboak edo negatiboak izan ahalko dira».

3. Aldatu egiten da Sektore Elektroari buruzko abenduaren 26ko 24/2013 Legearen 20.9 artikulua, eta honela geratzen da idatzita:

«9. Jarduera arautuak egiten dituzten sozietateek ezin izango dute mailegurik eman, bermerik jarri, ez eta talde bereko beste sozietateen edo loturiko zatien mailegutan abalik eman ere, betiere jarduera liberalizatuak edo Espainiako sektore elektroarekin loturarik ez duten bestelako jarduerak egiten badituzte. Debeku horren salbuespen dira talde bereko sozietateei egindako maileguak, xedea bada diruzaintzaren kudeaketa zentralizaturik, eta sozietate horiek jarduera liberalizaturik edo Espainiako sektore elektroarekin loturarik ez duen bestelako jarduerarik egiten ez badute».

4. Hazkuntza, lehiakortasuna eta efizientzia sustatzeko urgentziazko neurriak onartzen dituen urriaren 15eko 18/2014 Legearen 60. artikulua 1. apartatua honela geratzen da idatzita:

«1. Gas naturalaren sektoreko jarduera arautuen ordainsarien metodologian, enpresa efiziente eta ongi kudeatutako batek jarduteko beharrezkoak diren kostuak aintzat hartuko dira, betiere gas-sistemari ahalik eta kostu gutxien eragiteko moduan jarduteko printzipioaren arabera jardunez gero Espainiako lurralde guztietan irizpide homogeenok baliatuta, uharteetarako aurreikusitako zehaztapenak hargatik eragotzi gabe. Araubide ekonomiko horiei esker, ordainsaria arrisku txikiko jarduera batentzat egokia dena izango da.

Gas naturala garraiatzeko, berriro gas bihurtzeko, biltegitzeko eta banatzeko jarduerak ordaintzeko metodologiak bidezko pizgarriak jaso beharko ditu zor jasagarriaren egitura edukitzea ahalbidetuko duen zorpetze-maila egokia bermatzeko, eta beste helburu batzuetarako. Pizgarriak positiboak edo negatiboak izan ahalko dira».

Azken xedapenetako bigarrena. *Jasangarritasun energetikorako neurri fiskalei buruzko abenduaren 27ko 15/2012 Legea aldatzea.*

Jasangarritasun energetikorako neurri fiskalei buruzko abenduaren 27ko 15/2012 Legearen bigarren xedapen gehigarria honela geratzen da idatzita:

«1. Estatuaren Aurrekontu Orokorren urte bakoitzeko legeetan, Sektore Elektroari buruzko Legean energia berriztagarrien sustapenari dagokionez jasotako sistema elektroaren kostuak finantzatzera bideratuko da Jasangarritasun energetikorako neurri fiskalei buruzko Legean sartutako tributuetatik urtero bildutakoaren zenbatespenaren baturaren zenbateko baliokide bat.

2. Aurreko apartatuan adierazitako ekarpenak hileko igorpen bidez egingo dira, eta gehieneko kopurua izango da aurre-aurreko hilabetean, Ogasun Ministerioko organo eskudunen ziurtagiriaren arabera, tributu eta kanon horiek direla-eta benetan bildu den zifra.

Abenduan bildutakoaren arabera egin beharreko ekarpena hurrengo ekitaldiko aurrekontuaren kontura egingo da».

Azken xedapenetako hirugarrena. *Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionala sortzeko ekainaren 4ko 3/2013 Legearen aldaketa, elektrizitatea eta gas naturala garraiatzeko sarearen kudeatzaile izendatutako sozietate-taldeen partizipazioak eskuratzeari buruzko jakinarazpenei dagokienez.*

Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionala sortzeko ekainaren 4ko 3/2013 Legearen bederatzigarren xedapen gehigarriaren 2. apartatua honela geratzen da idatzita:

«2. Lehenengo apartatuaren a) eta b) hizkietan jasotzen diren jarduerak garatzen dituzten sozietateek Trantsizio Energetikorako eta Erronka Demografikorako

Ministerioko Energiaren Estatu Idazkaritzari eman beharko diote eskuratzen dituzten beste merkataritza-sozietate batzuetako partizipazioen edo beste merkataritza-sozietate batzuetako aktiboen berri, diren motakoak direla, baldin eta, haien balioa dela-eta edo beste ezaugarri batzuk direla-eta, eragin nabarmena badute eragiketaren berri ematen duen sozietatearen jardueretan; partizipazio edo aktibo horiek Merkataritza Kodearen 42.1 artikuluan zehazten diren irizpideen arabera kontrolatzen dituzten sozietateen bitartez edo zuzenean eskuratutakoak izango dira.

Aurreko paragrafoan adierazitako inguruabar berberetan, elektrizitatea eta gas naturala garraiatzeko sarearen kudeatzaile izendatutako sozietate-taldeen sozietate nagusiek egiten dituzten eskuratzeko ere jakinarazi beharko dira, baita talde horietako kide diren beste edozein sozietatek egiten dituenak ere».

Azken xedapenetako laugarrena. *Urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onetsitako Lurzoruaren eta Hiri Birgaitzearen Legearen testu bategina aldatzea.*

Aldatu egiten da urriaren 30eko 7/2015 Legegintzako Errege Dekretuaren bidez onetsitako Lurzoruaren eta Hiri Birgaitzearen Legearen testu bateginaren 20.1 artikulua c) letra, eta honela geratzen da idatzita:

«c) Genero-ikuspegia aintzat hartuta, lurzoruaren erabileren antolamendua egiten dutenean, printzipio hauek betetzea: irisgarritasun unibertsala, mugikortasuna, efizientzia energetikoa, ur-hornikuntzaren bermea, arrisku naturalen eta ezbehar larrien prebentzioa, kutsaduraren aurkako prebentzioa eta babesa eta osasun zein ingurumenarentzat izan ditzakeen ondorioak mugatzea.

Lurzoruaren erabileren antolamenduan arrisku naturalen eta ezbehar larrien prebentzioaren printzipioa kontuan hartzeari dagokionez, klima-aldaketak eragindako arriskuak sartuko dira, besteak beste hauek:

a) Itsasoaren oldarrek, kostaldeko uholdeek eta itsas mailaren igoerak eragindako arriskuak.

b) Muturreko gertaera meteorologikoen azpiegituren eta funtsezko zerbitzu publikoen gainean —uraren eta elektrizitatearen hornidura edo larrialdietako zerbitzuak— eragindako arriskuak.

c) Tenperatura altuen ondoriozko heriotza- eta morbiditate-arriskuak, eta, bereziki, egoera zaurgarrian dauden populazioei eragiten dizkietenak. Datu hauek sexuaren arabera bereizita emango dira.

d) Ekosistemak eta biodibertsitatea galtzarekin lotutako arriskuak, eta bereziki, funtsezko ondasun, funtzio eta zerbitzu ekosistemikoen narriadura edo galerarekin lotutakoak.

e) Suteak izateko arriskuak, arreta berezia jarrita hiriaren eta basoaren arteko lotura-eremuetan eta azpiegituren eta basoaren artekoetan dauden arriskuei dagokienez».

Azken xedapenetako bosgarrena. *Gobernuaren azaroaren 27ko 50/1997 Legea aldatzea.*

Gobernuaren azaroaren 27ko 50/1997 Legearen 26.3 artikuluan h) letra erantsi da, eta honela geratzen da idatzita:

«h) Klima-aldaketaren ondoriozko inpaktua, zeina aldaketa hori arintzeko eta hari egokitzeko ikuspegitik aztertu beharko baita».

Azken xedapenetako seigarrena. *Erregelamendu bidezko garapena.*

Gobernuari baimena ematen zaio lege hau aplikatu, betearazi eta garatzeko beharrezkoak diren xedapen guztiak onar ditzan, bere eskumenen esparruan.

Azken xedapenetako zazpigarrena. *Mendien azaroaren 21eko 43/2003 Legearen araugintza garapena.*

Gehienez ere urte bateko epean, Gobernuak Mendien azaroaren 21eko 43/2003 Legea garatzeko behar diren arauak onetsiko ditu, besteak beste, lege horren 65. artikuluan —pizgarriak ingurumeneko kanpo-efektuak direla-eta— ezarritako mendi antolatuen kanpo-efektu positiboak sustatzeko mekanismoak eta baldintzak arautzeko agindua garatzeko.

Azken xedapenetako zortzigarrena. *Mugikortasun jasangarriaren eta garraioaren finantzaketaren lege-proiektua.*

Lege honetan ezarritako isuririk gabeko mugikortasuna sustatzeko neurrien betetze-maila indartzeko eta betetze horren osagarri gisa, Gobernuak mugikortasun jasangarriaren eta garraioaren finantzaketaren lege-proiektua aurkeztuko die Gorte Nagusiei.

Azken xedapenetako bederatzigarrena. *Energia Nuklearrari buruzko apirilaren 29ko 25/1964 Legearen 38 bis artikulua aldatzea.*

Paragrafo bat gehitzen zaio Energia Nuklearrari buruzko apirilaren 29ko 25/1964 Legearen 38 bis artikulua 1. apartatuari, eta honela geratzen da idatzita:

«Gobernuak onetsitako Hondakin Erradioaktiboen Plan Orokorra gauzatzeko eta plan hori finantzatzeko funtsaren kargura, Empresa Nacional de Residuos Radioactivos SA SME (Enresa) enpresak —esleituta duen funtsezko zerbitzu publikoa emateko— egin behar duen eraikitze, handitze, konpontze, kontserbatze, ustiatze, botatzeko edo beste edozein obra interes orokorreko obra publikotzat joko da, enpresak berak egiten duenean zein hirugarren batzuen bidez egiten duenean».

Azken xedapenetako hamargarrena. *Autokontsumorako instalazio fotovoltaikoak jabetza horizontaleko erkidegoetan.*

Gobernuak Jabetza Horizontalaren Legea aldatzeko proposamena egingo du jabetza horizontaleko erkidegoetan autokontsumorako instalazio fotovoltaikoak jartzea errazteko eta malgutasunez jokatzeko. Lege hau onetsi eta urte bateko epearen barruan aurkeztuko du proposamena.

Azken xedapenetako hamaikagarrena. *Sektore elektrikoaren erreforma.*

Lege hau indarrean jartzen den egunetik zenbatuta hamabi hilabeteko epearen barruan, Gobernuak eta Merkatuen eta Lehiaren Batzorde Nazionalak, bakoitzak bere eskumenen esparruan, energiaren arloko arau-esparrua aldatzeko proposamen bat aurkeztuko dute. Proposamen horren barruan, hauek sustatu beharko dira:

- a) Kontsumitzaileen parte-hartzea merkatu energetikoetan, agregazio independentearen bidezko demanda-erantzuna barne.
- b) Energia berriztagarri aldakor eta malguaren sorkuntzan inbertsioak egitea, baita sorkuntza banaturako inbertsioak ere.
- c) Energiaren biltegiatzea.
- d) Sare elektrikoaren aprobetxamendua, kudeaketarako malgutasuna eta energiaren tokiko merkatuak.
- e) Energiaren kontsumitzaileek bere datuetan sartzeko aukera izatea.
- f) Energiaren arloko berrikuntza.

Azken xedapenetako hamabigarrena. *Enpresen karbono-aztarna eta berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko planak.*

1. Gobernuaren Ekonomia Gaietako Batzorde Delegatuak aurretiaz erabakia hartuta, Gobernuak lurralde nazionalean jarduera burutu eta karbono-aztarna kalkulatu eta argitaratu behar duten enpresen tipologia ezarriko du, legea indarrean jarri eta urte bateko epearen barruan. Halaber, betebeharrak hori eskatzeko hasierako baldintzak, betebeharrak betetzeko maiztasuna eta betebeharrak osatzeko beharrezkoa den beste edozein elementu ezarriko ditu.

2. Horrez gainera, aurreko apartatuan ezarritakoarekin bat etorruta, karbono-aztarna kalkulatu behar duten enpresek berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko plan bat egin eta argitaratu beharko dute.

3. Berotegi-efektuko gasen isuriak murrizteko planak bost urteko epean betetzeko helburu kuantifikatu bat jaso beharko du murrizketari dagokionez, eta helburua lortzeko neurriak zehaztu beharko ditu. Enpresek beren borondatez konpentsatu ahal izango dute beren karbono-aztarna.

4. Aurreko apartatuetan ezarritako betebeharrak erregelamenduz zehaztuko dira Karbonoaren aztarnaren, konpentsazioen eta karbono-dioxidoa xurgatzeko proiektuen erregistroa sortzeko martxoaren 14ko 163/2014 Errege Dekretuaren aldaketaren bidez.

Azken xedapenetako hamahirugarrena. *Eskumen-tituluak.*

Lege hau Konstituzioan ezarritako Estatuaren eskumen eskusibo hauek batera kontuan hartuta eman da: 149.1.13 artikuluan xedatutako eskumena, jarduera ekonomikoaren plangintza orokorraren oinarriari eta koordinazioari buruzkoa; 149.1.23 artikuluan xedatutakoa, ingurumena babesteko oinarritzko legegintzari buruzkoa, autonomia-erkidegoek babes-arau gehigarriak ezartzeko dituzten ahalmenak hartatik eragotzi gabe, eta 149.1.25 artikuluan xedatutakoa, mea- eta energia-araubidearen oinarriari buruzkoa.

Horrez gainera, lege hau Estatuaren eskumen eskusibo hauek kontuan hartuta eman da: 149.1.15 artikuluan xedatutako eskumena, ikerkuntza zientifiko eta teknikoa bultzatu eta koordinazio orokorra egiteari buruzkoa, 36. artikuluekin lotuta; 149.1.18 artikuluan xedatutakoa, administrazio-kontratu eta -emakidei buruzko oinarritzko legegintzari buruzkoa, 31. artikuluekin lotuta; 149.1.20 artikuluan xedatutakoa, merkataritzako marinari, interes orokorreko portuei, aireko espazioa eta airetiko bidaiak eta garraioa kontrolatzeari buruzkoa, 13. eta 16. artikuluekin eta laugarren xedapen gehigarriarekin lotuta; 149.1.21 artikuluan xedatutakoa, lehorreko garraioari eta ibilgailu motordunen trafiko eta zirkulazioari buruzkoa, 14. artikuluekin lotuta; 149.1.22 artikuluan xedatutakoa, baliabide eta aprobetxamendu hidraulikoen legegintza, eraketa eta baimenari buruzkoa, autonomia-erkidego bat baino gehiago zeharkatzen dutenean, 7. eta 19. artikuluekin lotuta; 149.1.23 artikuluan xedatutakoa, basoen, baso-aprobetxamenduen eta abelbideen oinarritzko legeriari buruzkoa, 25. artikuluekin lotuta; 149.1.24 artikuluan xedatutakoa, interes orokorreko herri-lanei buruzkoa, eta 149.1.30 artikuluan xedatutakoa, titulu akademikoak eta lanbide-tituluak eskuratu, luzatu eta homologatzeko baldintzei buruzkoa, 35. artikuluekin lotuta.

Aurrekotik salbuetsita daude lege honetan araututako gai batzuk, ez dutelako oinarritzko izaerarik eta Estatuaren Administrazio Orokorraren aplikazio eskusibokoak direlako, hala nola Estatuaren eskumeneko portuak, kontratazio publikoa eta jatorri fosileko produktu energetikoen arloko desinbertsioa.

Bestalde, azken xedapenetako lehenengotik bosgarrenera artekoek eta bederatzigarrenak aldatutako arauak arauon oinarri diren eskumen-tituluak direla bide eman dira.

Azken xedapenetako hamalaugarrena. *Europar Batasuneko zuzenbidea txertatzea.*

Lege honek Europako Parlamentuaren eta Kontseiluaren 2018ko maiatzaren 30eko 844/2018 Zuzentaraua jaso du, partzialki, karga elektrikorako guneak instalatzeari dagokionez. Zuzentarau horren bidez, aldatu egiten dira 2010/31/EB Zuzentaraua, eraikinen energia-efizientziari buruzkoa, eta 2012/27/EB Zuzentaraua, energia-efizientziari buruzkoa.

Azken xedapenetako hamabosgarrena. *Indarrean jartzea.*

Lege hau indarrean jarriko da *Estatuko Aldizkari Ofizialean* argitaratu eta hurrengo egunean.

Hala ere, lege hau indarrean jartzen denean exekutatzen ari diren emakidako kontratuen kasuan, 15. artikulua 11. apartatua ez da indarrean jarriko, bide horiek erabiltzen dituzten ibilgailu elektrikoen trafikorako behar besteko hornidura bermatzeko karga elektrikorako guneak instalatzeko betebeharrak zehazten dituen erregelamenduzko xedapena indarrean jarri arte.

Horrenbestez,

Lege hau bete eta betearaz dezatela agintzen diet espainiar guztiei, partikularrei zein agintariei.

Madrilen, 2021eko maiatzaren 20an.

FELIPE e.

Gobernuko presidentea,
PEDRO SÁNCHEZ PÉREZ-CASTEJÓN